

KARJALAN POJAT

NRO 1/2025

POHJOIS-KARJALAN RESERVILÄISLEHTI

Kuva: Milja Muikku

Kuva: Aki Hankilanoja

Kiitos, että luet **KARJALAN POIKIA** – pysy mukana jatkossakin

Lämmin kiitos sinulle, hyvä lukija, että taudit jälleen Karjalan Pojat -lehteen. Haluamme kertoa vapaaehtoisen maanpuolustuksen ajankohtaisista asioista Pohjois-Karjalassa ja tarjota näkymiä siihen arvokkaaseen työhön, jota alueellamme tehdään. Erään merkittävän työn hedelmänä verkkosivuiltamme löytyy nyt myös digitoituja Pakana-rintamalehtiä, jotka ilmestyivät jatkosodan aikana vuosina 1943–1944. Pohjois-Karjalan Tykistökilta ry on saattanut nämä ainutlaatuiset julkaisut kaikkien saataville. Antoisia lukuhetkiä ja onnea 4.6. ylennetyille ja palkituille!

AKI HANKILANOJA

Pohjois-Karjalan maanpuolustuskenttä ry, puheenjohtaja

ARVOISAT MAANPUOLUSTAJAT!

Minulla on ilo ja kunnia tervehtiä Teitä, arvoisat maakuntamme vapaaehtoisen maanpuolustustyön tekijät. Aloitin uuteena Pohjois-Karjalan Reserviupseeriopiston puheenjohtajana Jarkko Riikosen vanavedessä. Suuri kiitos Jarkolle erittäin ansiokkaasti hoidetusta puheenjohtajan tehtävästä.

Lyhyesti omasta taustastani. Olen 46-vuotias perheenisä Outokummusta. Perheeseen kuuluu vaimo ja kaksi teini-ikäistä poikaa. Tällä hetkellä toimin räjähdysalan yrittäjänä. Harrastukset maanpuolustustyön lisäksi ne perinteiset pohjoiskarjalaiset metsästys ja kalastus. Varusmiespalvelun suoritin 1999 Karjalan Prikaatissa, Kymen Pioneeripataljoonan II/Pionk:ssa. Varusmiespalveluksen jälkeen jäin tunnustelemaan silloisen komppanianpäällikön esityksestä vielä vuoden ylikersantin vakanssilla intin hommia. 2000 syksyllä aloitin Maanpuolustusopiston peruskurssilla Lappeenrannassa ja valmistuin 2003 Pioneerilinjalta viimeisinä opistoupseereina, kunnes tämä kunniakas koulutus päätettiin valtakunnallisesti. Työsarkaa alkoi Pioneerirykmentissä Keuruulla II. Pioneerikomppaniassa, kuinkas muuten kuin taistelupioneerijoukkueen kouluttajana. Vuodet vierivät ja viimeinen pesti Pioneerirykmentissä oli Pioneeri- ja Suojelukoululla Panostamisen- ja räjäyttämisen kurssinjohtaja. Valtion säästöt purivat jo tuolloin myös Puolustusvoimiin, ja Keuruun Varuskunnan lakkautusuhun kasvaessa siirryin oman alan siviilitehtäviin panostamisen opettajaksi Pohjois-Karjalan Koulutuskuntayhtymän palvelukseen Outokumpuun. Samalla koko perheemme siirtyi Pohjois-Karjalaan ja sillä tiellä tässä ollaan. Vuonna 2023 marraskuussa siirryin täyspäiväiseksi alan yrittäjäksi ja näillä töillä ollaan.

Totesin heti siirryttyäni Keski-Suomesta Pohjois-Karjalaan, että täällä erittäin reipas ote vapaaehtoiseen maanpuolustukseen ja hyvä tekemisen meininki. Evp. evl. Kimmo Salo sai houkutteltua mukaan MPK:n toimintaan ja lämmöllä muistelen useita Kimmon kanssa pidettyjä koulutustapahtumia. Jo tuolloin toiminta oli aktiivista ja erityisesti minua miellytti kehityshakuisuus ja joustavuus. On ilo toimia, kun

kaikki puhaltavat yhteen hiileen. Tämä onkin mielestäni yksi suomalaisen vapaaehtoisen maanpuolustuksen kulmakivistä, joka erityisesti täällä meillä Pohjois-Karjalassa korostuu. Harjoitusjoukko kun koostuu usein miehistä, naisista ja sotilasarvot vaihtelevat miehistöstä upseereihin mutta kaikki suhtautuvat tavoitteellisesti hyvässä yhteisymmärryksessä niiden saavuttamiseen ja toiminnan kehittämiseen. Tämä on asia joka ei ole itsestäänselvyys kaikkialla maakunnissa. Olkaamme Ylpeitä Pohjois-Karjalan Maanpuolustajia ja kannetaan kortemme kekoon yhteisen Isänmaan ja Vapaaehtoistyön eteen koska nyt jos koskaan on oikea aika osoittaa, että olemme sisäistäneet mitä partiolaisten vyöhön on kirjoitettu "OLE VALMIS". Hyvää vuodenjatkoa ja hymyillään kun tavataan.

PEKKA MARTIKAINEN

Pohjois-Karjalan Reserviupseeriopisto ry, puheenjohtaja

Kuva: Pekka Martikainen

Mikä Mies, Mikä Siivousalue?

Tervehdys Karjalan Pojat -lehden lukijoille ja mitä parhaita Puolustusvoimain Lippujuhlan päivää!

1.1.2025 aloittaneena Pohjois-Karjalan Reserviläispiirin puheenjohtajana pieni esittely lienee paikallaan. Olen Tuomisen Katariina, Etelä-Karjalasta lähtöisin, mutta asunut myös Pohjois-Karjalassa seitsemisen vuotta. Tällä hetkellä postitoimipaikkani on Hollola, johon muutin pari vuotta sitten työn perässä.

Tulin mukaan reserviläistoimintaan heti armeijasta kotiututtuani, vuonna 2017. Vuonna 2020 palvelin rauhanturvaajana Libanonissa, josta kotiututtuani pääsin mu-

kaan piiriin puheenjohtajakiertoon. Olen sekä Joensuun että Liperin reserviläisten jäsen, mutta piirin puheenjohtajana edustan koko maakuntaa ja tehtäväni on ajaa koko piiriä eteenpäin. Yhteisellä asialla olen myös Reserviläisliiton hallituksessa, jossa toimin nyt neljättä vuotta.

Tavoitteena omalla puheenjohtajakaudellani on piirien viestinnän kehittäminen yhteistyössä RU-piirin ja PKMT:n kanssa sekä erilaisten reserviläisurheilulajien tunnettuuden ja kiinnostuksen lisääminen reserviläisten keskuudessa. Erityisesti marsiminen ja sotilasmoniottelu ovat lajeina sydäntäni lähellä. Olen mukana RESULin sotilasmoniottelutoimikunnassa, jonka tehtävänä on vastata lajin säännöistä sekä järjestää harjoitus- ja kilpailutoimintaa. Uusia harrastajia toivotaan lisää lajiin. Mikäli laji on vieras, suosittelen luke-

maan edellisen KaPo:n numeron, jossa on juttu aiheesta! Tässä kohtaa haluan lisäsi muistuttaa kaikkia meneillään olevasta RESULin kuntokorttikampanjasta sekä kilometrikisasta, johon reservipiireille on luotu yhteinen joukkue. Kannustetaan toisiamme pitämään kenttäkelpoisuutta yllä!

Liikunnan riemun lisäksi, vuosi 2025 on yhtä juhlaa, sillä tänä vuonna juhlistetaan paitsi 70-vuotista Reserviläisliittoa, myös 70-vuotista Pohjois-Karjalan Reserviläispiiriä. Piirin historiikkia on työstetty alkuvuodesta lähtien ja se tullaan julkistamaan piiriin 70-vuotisjuhlassa. Tästä lisää lehden seuraavassa numerossa.

Lopuksi haluan toivottaa Karjalan Pojat -lehden lukijoille oikein hyvää kesää sekä onnitella kaikkia lippujuhlan päivänä palkittuja ja ylennettyjä!

Kuva: Katariina Tuominen

KATARIINA TUOMINEN

Pohjois-Karjalan reserviläispiiri ry, puheenjohtaja

ARVOISAT POHJOIS-KARJALAN PUOLUSTAJAT

Kuluvan vuoden alkupuolisko on ollut aluetoimistossa työntäyteinen. Perustyömme lisäksi olemme muuttaneet uusiin toimitiloihin Joensuun Metla-talolle. Muutto on saatu toteutettua suunnitelman mukaisesti ja olemme nyt täysimääräisesti toimintavalmiina uusissa toimitiloissa. Kiitos onnistuneesta ja sujuvasta muutosta kuuluu omalle henkilöstöllemme sekä kaikille muuttoamme tukeneille tahoille.

Harjoitustoiminnan näkökulmasta vuosi 2025 on Pohjois-Karjalan alueella intensiivisempää vuotta 2024 rauhallisempi. Suurempia harjoituksia ei tänä vuonna alueellamme järjestetä. Sotilaallinen osaaminen ja valmius kuitenkin ylläpidetään järjestämällä pienempiä kertausharjoituksia, Puolustusvoimien vapaaehtoisia harjoituksia ja MPK:n kursseja. Käännämme katseitamme harjoitustoiminnassa jo vahvasti vuosille 2026-2027 huomioiden operatiivisen suunnittelun vaatimukset ja tarpeet.

Syksyn kutsuntakierroksemme alkaa 19.8.2025 Kiteeltä. Tänä vuonna vuorossa ovat vuonna 2007 syntyneen ikäluokan nuoret miehet. Kutsuntatilaisuudet ovat varmasti kaikille mieleenpainuvia tapahtumia. Naisten vapaaehtoiseen asepalvelukseen hakeutu-

neille järjestettiin valintatilaisuus keväällä, jonka perusteella Pohjois-Karjalasta määrättiin 36 naista palvelukseen.

Tänä päivänä turvallisuuden suursää on melkoisessa myllerryksessä, mutta asioita kannattaa seurata maltilla. Tilanne lähialueellamme on vakaa eikä Suomeen kohdistu välitöntä sotilaallista uhkaa. Puolustusvoimat tekee maanpuolustustyötä ja Rajavartiostomme turvaa rajojamme vuoden jokaisena päivänä. Tilanteen edellyttämää valmiutta ylläpidetään vuorokauden ympäri. Muut viranomaiset varautuvat yhdessä kanssamme erilaisiin häiriötilanteisiin.

Sujuva ja mutkaton yhteistyö eri viranomaisten, toimijoiden ja järjestöjen kanssa on alueemme merkittävä voimavara. Pidetään siitä yhdessä huolta myös tulevaisuudessa.

Toivotan kaikille Karjalan Poikien Killan jäsenille ja lehden lukijoille hyvää kesää sekä menestystä loppuvuoteen! Parhaat onnitukset 4.6.2025 ylennetyille ja palkituille!

ARI-MATTI KORHONEN

everstiluutnantti,
Pohjois-Karjalan aluetoimiston päällikkö

Kuva: Puolustusvoimat

Rajavartioston komentajan tervehdys

Kuva: Rajavartiolaitos

Hyvä Pohjois-Karjalan maanpuolustusväki,

Suomen kesä on lyhyt, mutta vähäluminen. Ehkä siksi tämä vuodenaika on täynnä odotusta. Tuleeko kesästä lämmin ja aurinkoinen tai poikkeuksellisen kylmä ja sateinen, tai jotain siltä väliltä? Ehdimmekö toteuttaa kesään liittyvät haaveet ja toiveet, olivat ne sitten kesälomamatkoja, pihan laittamista tai vaikka metsätöitä? Jokainen pohtii näitä kysymyksiä kesän kynnyksellä.

Minulle alkavaan kesään liittyy myös ammatillisia kysymyksiä. Olemme jälleen kerran käyttäneet talven aikana yhteensä satoja työpäiviä kouluttautumiseen. Vanhoja asioita on kerrattu ja uutta opittu, mutta olemmeko tehneet oikeita asioita ja miten selviämme tulevasta kesästä? Minä katson tulevaisuuteen luottavaisin mielin.

Resilienssistä eli kriisinkestävyydestä on puhuttu paljon tällä

vuosikymmenellä. Yleensä sillä tarkoitetaan yksilön henkistä kykyä selvitä murtamatta vastoinkäymisistä. Vahvalta pohjalta on hyvä ponnistaa ja siksi hyvä kasvatus, positiiviset kokemukset sekä läheiset ihmissuhteet vahvistavat henkistä vastustuskykyämme.

Yksilöiden ohella myös organisaatiot tarvitsevat kyvyn selvitä yllättävistä tilanteista. Rajavartioston kaltaiselle valmiusorganisaatiolle tämä on erityisen tärkeää, sillä meidän on kyettävä olemaan "turvana kaikissa oloissa", kuten tunnuslauseessamme todetaan. Uskon vahvasti, että talven harjoittelu ja siihen liittyneet valmistelutoimet ovat parantaneet sekä osaamistamme, että tietokykyämme. Kyse ei ole pelkistä tempuista vaan myös ajatustyöstä ja erilaisista vaihtoehtoisista kehityskuluisista, joita olemme käyneet yhdessä läpi. Jokainen skenaario tai uhkamalli ei lopulta päätynyt mukaan toiminnallisiin harjoituksiin, mutta jo pelkät keskustelut luovat yhteistä ymmärrystä mahdollisista ratkaisuvaihtoehtoista. Ne auttavat meitä, jos kohtaamme uusia tilanteita.

Kaikesta valmistautumisesta huolimatta maailma jaksaa yllättää kerta toisensa jälkeen. Joku varmasti ennusti koronapandemian, mutta kokonaisuutena emme oleet kovin hyvin valmistautuneita. Ukrainan sota ja siihen liittyvä kulutussodan paluu on ollut yllätys, uuden presidentin

näin suuri vaikutus Yhdysvaltojen politiikkaan on ollut yllätys, Espan ja Portugalin laajat sähkökatkot huhtikuun lopussa olivat yllätys. Yllätysten listaa voisi jatkaa loputtomiin. Se ei ole yllätys.

Kaikesta varautumisesta ja vahvasta resilienssistä huolimatta, joskus yllätys saattaa olla liian suuri yksin kannettavaksi. Silloin tarvitaan tukiverkostoja, läheisiä ja hyviä ystäviä, jotka rientävät avuksi ja auttavat vaikeimman yli. Me rajavartiostossa olemme valmistautuneet tulevaan kesään yhdessä oman tukiverkostomme, poliisin, pelastuslaitoksen, tullin, puolustusvoimien ja lukuisten muiden kanssa. En myöskään unohda rajavartiostoomme kuuluvia reserviläisiä, meidän rajajoukkoja. Teillä kaikilla on tärkeä rooli meidän varautumisessa.

Toivotan kaikille lukijoille mukavaa ja lämmintä kesää. Uskon vahvasti, että me rajavartiostossa olemme valmistautuneet hyvin alkavaan kesään. Tiedän myös, että tarvittaessa tueksemme rientää suuri joukko ihmisiä ja yhdessä selviämme kaikesta. Toivon, että teillä jokaisella on yhtä hyvä tilanne tänä kesänä.

MATTI PITKÄNHIITTY

eversti,
Pohjois-Karjalan rajavartioston komentaja

YHTEISKUNNAN TURVALLISUUSSTRATEGIA 2025 JA KOKONAISTURVALLISUUS

Tervehdys arvoisille lukijoille. Kirjoittelin aiemmassa tehtävässäni perinteisen rajakatsauksen, mutta nykyisessä tehtävässä sisäministeriön varautumisen ja valmiuden alalla on hyvä mahdollisuus esitellä lyhyesti uudehkoa Yhteiskunnan turvallisuusstrategiaa (YTS). YTS koskettaa meitä kaikkia, koska olemmehan jokainen osaltamme yhteiskunnan toimijoita. Vapaaehtoistoiminta yleisesti ja lukijakunta huomioiden vapaaehtoinen maanpuolustustyö istuvat erittäin hyvin kokonaisturvallisuuden malliin. Artikkelissa esiintyvät YTS-kuvat ja -tekstitiedot perustuvat Turvallisuuskomitean YTS-aineistoon.

Uudistettu Yhteiskunnan turvallisuusstrategia hyväksyttiin 16.1.2025 Valtioneuvoston periaatepäätöksensä. Uudistaminen tapahtui Turvallisuuskomitean johdolla ja työhön osallistui poikkihallinnollisesti hyvin useita toimijoita. Edellinen YTS oli valmistunut vuonna 2017. Kuvassa 1 on hieman historiatietoa ja kunkin YTS:n pääpainotuksia.

KOKONAISTURVALLISUUS

Aina on ensin hyvä aloittaa määritelmistä. Yhteiskunnan turvallisuusstrategia kuvaa **kokonaisturvallisuuden toimintamallin**, jossa **yhteiskunnan elintärkeistä toiminnoista** huolehditaan viranomaisten, elinkeinoelämän, järjestöjen ja kansalaisten yhteistoimintana. Tavoitteena on turvata yhteiskunnan toiminnan kannalta välttämättömät, kaikissa tilanteissa ylläpidettävät yhteiskunnan elintärkeät toiminnot. Voimme olla Suomessa varsin tyytyväisiä pitkäaikaiseen kokonaisturvallisuuden malliin, joka on myös kansainvälisesti herättänyt kiinnostusta. Kokonaisturvallisuuden toi-

2003: Yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaamisen strategia
Uhkamallit, ministeriöiden tehtävät ja kriisinjohtamisen perusteet

2006: Mukaan varautuminen paikallisiin, lyhytaikaisempiin ja vaikutuksiltaan rajallisempiin häiriötilanteisiin

2010: Yhteiskunnan Turvallisuusstrategia
Mukaan uusia alueita, palveluita ja toimintoja sekä järjestökenttä

2017: Valtiokeskeisestä lähestymistavasta koko yhteiskunnan kattavaan, yhteistyötä korostavaan malliin

2025: Koettujen kriisien oppien pohjalta enemmän painotusta käytäntöön ja vasteeseen

mintamalli tarjoaa yhteisen alustan turvallisuuden eri osa-alueille kuten esimerkiksi kansalliselle turvallisuudelle, kokonaismaanpuolustukselle, kyberturvallisuudelle ja huoltovarmuudelle.

Suomalaisen kokonaisturvallisuuden toimintamallin vahvuus on, että se kattaa kaikki yhteiskunnan sektorit ja tasot. Lisäksi se huomioi kansainväliset velvoitteet ja hyödyntää kansainvälisen järjestelmän tuen suomalaisen yhteiskunnan turvallisuudelle. Julkisen hallinnon, elinkeinoelämän ja kansalaisyhteiskunnan toimijat yhteiskunnan eri tasoilla muodostavat yhtenäisillä periaatteilla toimivia kokonaisturvallisuuden verkostoja. Kansainvälisen, valtakunnallisen, alueellisen, paikallisen ja yksilöllisen tason välillä tapahtuva tiedonvaihto, yhteisten tavoitteiden asettaminen ja sitoutuminen yhteistoi-

mintaan luovat perustaa yhteiskunnan turvallisuudelle.

Olenneinen osa strategian toimeenpanoa on sen toteutumisen seuranta. Suomessa kokonaisturvallisuuden raportointi toteutetaan vuosittain valtiojohdolle laadittavalla Yhteiskunnan turvallisuusraportilla sekä säännöllisesti julkaistavilla muilla arvioilla ja katsauksilla.

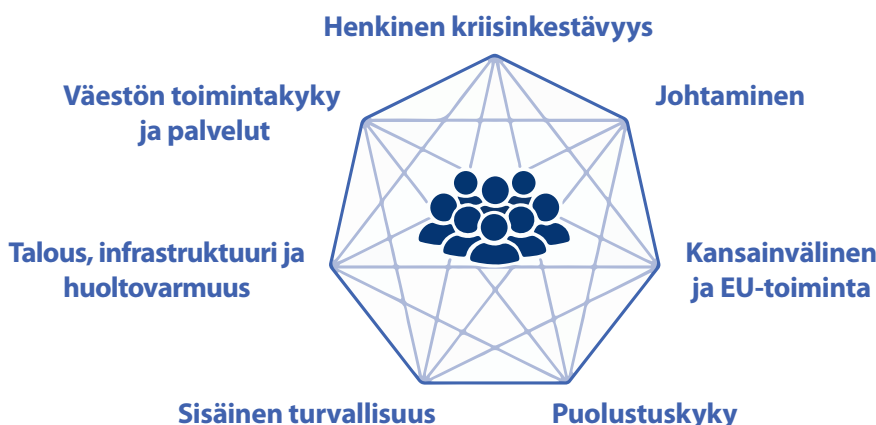
KESKEISIÄ MUUTOKSIA

Uuden YTS:n päivityksessä on huomioitu muutostekijöinä turvallisuusympäristön muutos, Suomen Nato-jäsenyys, EU:n vahvistuminen turvallisuustoimijana, kotimaan kriiseistä saadut kokemukset, Venäjän hyökkäyssodasta Ukrainaan kerätyt opit ja hallinnolliset muutokset sekä muut turvallisuushankkeet. Muutostekijöiden perusteella vuoden 2025 YTS:ssä käsitellään varautumisen lisäksi myös vastetta eli kykyä vastata häiriötilanteisiin ja kriiseihin. Lisäksi elintärkeiden toimintojen ja toimijoiden sijasta YTS:ssä painotetaan nyt enemmän itse toimintaa. Myös EU:n ja Naton kehittyvän resilienssityön (kriinkestävyys) kytköksen vahvistaminen on tarpeellista. Uudessa YTS:ssä korostetaan yksilöiden vastuuta turvallisuuden avaintoimijoina. YTS:n esittelymateriaalissa todetaankin hyvin: "Yksilötasolta kumpuava luottamus ja yhteistyö toiminnan eri tasoilla ja niiden välillä on yhteiskunnan koossapitävä voima kaikissa olosuhteissa!"

YHTEISKUNNAN ELINTÄRKEÄT TOIMINNOT JA STRATEGISET TEHTÄVÄT

Edellä mainitut yhteiskunnan elintärkeät toiminnot käsittävät seitsemän keskeistä toimintaa, jotka ovat riippuvuussuhteessa toisiinsa. Niinpä usein käytetään oheisen kuvan 2 kaltaista "timanttia" havainnollistamaan toimintojen keskinäisiä suhteita ja vahvaa kytköstä toisiinsa. Jokainen toiminto on tärkeä kokonaisuuden muodostamiseksi lujaksi.

Yhteiskunnan elintärkeät toiminnot

Väestön toimintakyky ja palvelut

47. Sosiaaliturva: toimeentulon turvaaminen (STM)
48. Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen turvaaminen (STM)
49. Kasvatus-, koulutus- ja tutkimusjärjestelmän ylläpitäminen (OKM)

Talous, infrastruktuuri ja huoltovarmuus

27. Taloudellisten voimavarojen hankkiminen ja kohdentaminen (VM)
28. Rahoitusjärjestelmän toiminnan turvaaminen (VM)
29. Julkisen hallinnon toimintaedellytysten ja palvelujärjestelmän toiminnan turvaaminen (VM, SM, muut ministeriöt)
30. Vakuutustoiminnan turvaaminen (STM)
31. Energiahuollon turvaaminen (TEM)
32. Sää ja olosuhteiden palvelujen saatavuuden varmistaminen (LVM)
33. Liikenneverkkojen ja palveluiden sekä huoltovarmuuteen liittyvien kuljetusten varmistaminen (LVM, TEM, VM, STM, SM, PLM)
34. Viestintäverkkojen ja palveluiden saatavuuden, turvallisuuden ja toimintavarmuuden varmistaminen (LVM)
35. Kyberturvallisuuden yhteistoimintamallin ylläpitäminen (LVM, muut ministeriöt)
36. Sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmien toimivuuden sekä keskeisten tarvikkeiden saatavuuden turvaaminen (STM, TEM, VM)
37. Ympäristön muutosten, luontokadon ja ilmastomuutoksen havainnointi ja seuranta sekä niistä aiheutuvien uhkien torjunta ja muutoksiin varautuminen (YM, MMM, muut ministeriöt)
38. Jätehuollon turvaaminen (YM)
39. Rakentamisen turvaaminen (YM)
40. Asumisen turvaaminen (YM)
41. Vesihuollon turvaaminen (MMM, STM, YM)
42. Tulva- ja kuivuusriskien hallinta ja patoturvallisuuden varmistaminen (MMM)
43. Työvoiman saannin turvaaminen (TEM)
44. Elintärkeän teollisuus- ja palvelutuotannon turvaaminen (TEM)
45. Elintarvike- ja päivittäistavarahuollon turvaaminen (MMM, TEM, STM, UM, VM)
46. Avaruuspalveluiden saatavuuden varmistaminen (TEM, LVM, PLM, SM, UM, MMM, YM, OKM)

Henkinen kriisinkestävyys

50. Kulttuuripalvelujen ylläpitäminen ja kulttuuriomaisuuden suojelu (OKM)
51. Hengellisen toiminnan edellytysten turvaaminen (OKM)
52. Nuorisotyön ja -toiminnan sekä liikunnan kansalaistoiminnan ylläpitäminen (OKM)
53. Viestintä (Kaikki ministeriöt)
54. Syrjäytymisen ja eriarvoisuuden ehkäiseminen (STM, OKM, TEM)
55. Vapaaehtoistoiminnan edistäminen (Kaikki ministeriöt ja järjestöt)
56. Väestön toipuminen (Kaikki ministeriöt ja järjestöt)

Johtaminen

1. Valtion ylimmän johdon päätöksenteon tukeminen ja toimintaedellytysten turvaaminen (VNK)
2. Valtion ylimmän johdon tilannekuvan ylläpitäminen (VNK, muut ministeriöt)
3. Viestinnän toimivuus (VNK, muut ministeriöt)

Kansainvälinen ja EU-toiminta

4. Suomen toiminta Euroopan unionissa; EU-asioiden kansallisen valmistelun ja käsittelyn, yhteistyön sekä keskinäisen avunannon turvaaminen (VNK, muut ministeriöt)
5. Kansainvälisten suhteiden ylläpitäminen ja kehittäminen (UM, muut ministeriöt)
6. Kansainvälinen kriisinhallinta, humanitaarinen apu sekä kansainvälinen pelastustoiminta (UM, PLM, SM, VNK, STM, OM)
7. Suomalaisten suojelu ja avustaminen ulkomailla (UM)
8. Suomen ulkomaankaupan sujuvuuden varmistaminen (UM, TEM, MMM, SM, LVM, VM, STM, muut ministeriöt)

Puolustuskky

9. Suomen sotilaallinen puolustaminen (PLM)
10. Kokonaismaanpuolustuksen yhteensovittaminen (PLM, muut ministeriöt)

Sisäinen turvallisuus

11. Oikeusjärjestelmän toimintakyvyn turvaaminen (OM, SM)
12. Vaalien toimeenpanon ja demokratian edellytysten turvaaminen. (OM)
13. Yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen (SM)
14. Yhteiskuntajärjestystä vaarantavan rikollisuuden torjunta (SM, OM)
15. Rajaturvallisuuden varmistaminen (SM)
16. Ulkomaan tavaraliikenteen toimitusketjujen turvallisuuden ja tavaraturvallisuuden varmistaminen (VM)
17. Väestön suojaaminen (SM)

18. Meripelastuksen suorituskyvyn varmistaminen (SM)
19. Hätäkeskustoiminta (SM, STM)
20. Pelastustoimi (SM, STM)
21. Maahanmuuton prosessin turvaaminen (SM, UM, TEM)
22. Laajamittaisen tai välineellistetyt maahantulon hallinta (SM)
23. Ympäristövahinkojen torjunta ja ennaltaehkäisy (SM, YM, LVM, TEM, PLM)
24. Biologisiin uhkiin varautuminen (STM, MMM, PLM, YM, UM, SM, VM, TEM)
25. Säteilyvaaratilanteisiin varautuminen (STM, SM, MMM, YM, PLM, TEM)
26. Kemikaaliuhkiin varautuminen (STM, SM, YM, PLM, TEM, LVM, VM)

Yhteiskunnan elintärkeät toiminnot turvataan toimeenpanemalla lainsäädäntöön perustuvia, sopimuksin vahvistettuja ja vapaaehtoisuudella täydennettyjä strategisia tehtäviä (56 kpl). Tehtäviin on määritetty vastuuministeriöt. Tehtävien toteuttaminen kaikissa turvallisuustilanteissa edellyttää sekä varautumista että vastetta eli toimenpiteitä uhkiin vastaamiseksi. Kuvassa 3 on näkyvillä kaikki 56 strategista tehtävää jaoteltuna seitsemään elintärkeään toimintaan.

RISKIT JA UHKAT, KANSALLINEN RISKIARVIO

Yhteiskunnan turvallisuuteen kohdistuvat uhat voivat esiintyä itsenäisinä, samanaikaisina, toistensa jatkumoina tai koordinoitusti kohdennettuina, kuten hybridiuhkat. Uhat ja niiden muutokset ovat usein arvaamattomia, rajat ylittäviä, nopeita sekä kestoaltia, vaikutuksiltaan ja laajuudeltaan vaihtelevia. Niiden ennakoitavuudessa on merkittäviä eroja. Uhat voivat aiheuttaa realisoituessaan häiriötilanteita tai kriisejä.

Kuvassa 4 on esitetty YTS:ssä oleva koostokuva uhkista ja riskeistä. Tiedot perustuvat Suomen kansallisen riskiarvion (Sisäministeriön julkaisu, 2023) tietoihin. Laaja-alaisessa poikkihallinnollisessa yhteistyössä laadittu kansallinen riskiarvio linkittyy kansalliseen varautumiseen muodostaen perustan yhteiskunnan turvallisuusstrategian mukaiselle varautumiselle. Kansallinen riskiarvio osaltaan muodostaa perusteet sille, millä riskien eri hallinnonalojen ja muiden toimijoiden on varauduttava. Seuraavan kansallisen riskiarvion päivitystyö on käynnistymässä.

LISÄTIETOJA YHTEISKUNNAN TURVALLISUUSSTRATEGIASTA, KANSALLISESTA TURVALLISUUDESTA JA SISÄISESTÄ TURVALLISUUDESTA

Parhaiten lisätietoja YT:stä ja kokonaisturvallisuudesta saa vieraillemalla Turvallisuuskomitean sivuilla (<https://turvallisuuskomitea.fi/>). Sivuston kautta on saatavilla varsinainen strategia sekä esittelymateriaalia.

Käynnissä on myös sisäministeriön johdolla Suomen ensimmäisen kansallisen turvallisuuden strategian laadinta. Samoin myös sisäisen turvallisuuden uuden selonteon valmistelu on meneillään.

Uhat ja riskit

LOPUKSI

Yhteiskunnan turvallisuusstrategian luvussa 5.4 (Yksilöt turvallisuustoimijoina) todetaan sivulla 44 muun muassa seuraavasti.

"Jokaisella on oikeus elää turvallisuudessa yhteiskunnassa. Näkökulma korostaa kehon ja mielen hyvinvointiin pohjautuvaa yksilöiden toimintakykyä myös turvallisuuden avaintekijänä. Yksilöiden tulisi ylläpitää riittäviä fyysisiä, henkisiä, sosiaalisia ja eettisiä valmiuksia. Lisäksi on tärkeää tunnistaa niitä vaarantavat tekijät, varautua niihin ennalta sekä vastata niihin päättäväisesti. **Pohjimmiltaan kyse on turvallisuusasenteesta ja halusta turvata suomalaisen yhteiskunta.**"

Vapaaehtoistoiminta ja teemaan liittyen vapaaehtoinen maanpuolustustoiminta ovat hyvin tärkeitä asioita. On hienoa, että suuri joukko ihmisiä haluaa tehdä yhteiskunnan ja meidän kaikkien hyväksi ja turvaksi vapaaehtoistoimintaa. Lihavoin edelliseen kappaleeseen turvallisuusasenteen ja turvaamishalun. Aiemman kokemuksen perusteella ja Karjalan Pojat-lehden lukijajakuntaa tietäen, on helppo todeta erityisesti Pohjois-Karjalassa asenteen ja turvaamishalun olevan varmasti korkealla tasolla. Omalta osaltani parhaat kiitokset kaikille toimijoille, niin joukkona kuin yksilöinä. Kaikkea hyvää tulevaan kesään. Voimme olla luottavaisin mielin, kokonaisturvallisuus toimii.

MARKO TURUNEN

eversti evp.

Kirjoittaja on aiemmin toiminut mm. Pohjois-Karjalan rajavartiostossa. Nyt hän toimii sisäministeriön valmiuskoordinaattorina ministeriön kansallisen turvallisuuden yksikössä.

Kuva: Jarkko Koukkunen

AMPUMARATOJEN TILANNE HAASTAA LAJIN HARRASTAJIA

Maamme nykyhallituksen hallitusohjelmaan kirjattuna tavoitteena on turvata Suomen ampumaratojen toiminta ja edistää uusien perustamista. Kirjattuna tavoitteena on peräti 1 000 uuden ulkoampumaradan perustaminen vuosikymmenen loppuun mennessä.

Pohjois-Karjalassa tilanne on kuitenkin täysin päinvastainen. Keväällä saapunut uutinen Hammaslahden Ampumaurheilukeskuksen väliaikaisesta sulkemisesta iski pahoin erityisesti Joensuun seudun ampumaharrastajiin. Pyhäselän Metsästäjät ry joutui sulkemaan radan ympäristöluvan päivittämisen ja meluntorjuntahankkeen ajaksi alustavasti ajanjaksolle 19.3.2025–12.5.2025. Käyttörajoitukset tulevat kuitenkin todennäköisesti jatkumaan ainakin koko kuluvaan vuoteen.

Hammaslahden ratojen sulkeminen on aiheuttanut paljon huolta sekä haasteita ampumaharrastukselle niin Joensuussa kuin laajemminkin. Muun muassa Hammaslahteen kaavailut Falling Plates SM-kilpailut jouduttiin siirtämään maakunnan ulkopuolelle ja jo perinteisiksi muodostuneet Hammaslahden perinneasekilpailut perumaan. Samoin estyi radalla Joensuun reservi-

yhdistysten viikkoammuntojen järjestäminen.

Tilanteesta ei kuitenkaan ole syytä vaihtaa epätoivoon. Joensuun ympäristöstä löytyy kyllä halukkaille ampumaharrastajille ratoja. Joensuun reserviyhdistykset ovat jo ilmoittaneet yhteistyöstään Outokummun kanssa, jotta kesän viikkoammunnat kyetään järjestämään. Ratatilanteesta epä-tietoisten kannattaa kääntyä yhdistyksensä ampumavastaavan puoleen tarkempien tietojen saamiseksi ratatilanteesta. Monien ampumaratojen käyttömahdollisuudet ovat löydettävissä myös internetistä. Joillakin radoilla on mahdollista käydä ampumassa maksua vastaan. Jotkut vaativat tietyn yhdistyksen jäsenyyttä, jollaisen voit itselleen tahtoeensa hankkia.

Vaativa ampumaratatilanne tulee todennäköisesti aiheuttamaan tänä kesänä totuttua suurempia ruuhkia maakunnan ampumaradoilla. Ratakapasiteettia kuitenkin on käytettävissä vielä kohtuullisesti, joten pientä ylimääräistä vaivaa näkemällä on jokaisella mahdollisuus jatkaa harrastustaan myös tällä ulkoratakaudella.

JARKKO KOUKKUNEN
tulitoimikunta

Toimintapäivä Outokummussa

Kolmatta kertaa järjestettävää uusien jäsenten toimintapäivää vietettiin aurinkoisessa Outokummussa

17.5. joukko pohjoiskarjalaisia reserviläisiä ja reserviupseereita koontui Salmijärven ampumaradalle viettämään yhteistä toimintapäivää. Ohjelmassa oli ammuntaa pistooli-, kivääri- ja haulikkoradoilla sekä

makkaranpaistoa.

Tapahtuma järjestettiin Outokummussa kolmatta kertaa ja se oli tarkoitettu ensisijaisesti piirin uusille jäsenille, mutta myös kokeneet konkarit olivat tapahtumaan tervetulleita. Piirien seuraava yhteinen uusien jäsenten toimintapäivä järjestetään 7.8. Joensuussa. Ilmoittautumisesta kyseiseen tapahtumaan tiedotetaan myöhemmin.

PEKKA MARTIKAINEN

Paikalliseen reserviläistoimintaan kävi tutustumassa myös kansanedustaja ja puolustusvaliokunnan jäsen Hanna Räsänen.

Kuva: Pekka Martikainen

Kokonaisturvallisuutta Joensuun torilla

Pohjois-Karjalan Valmiusfoorumin 20-vuotisen uran kunniaksi Joensuun torilla vietettiin turvallisuuden toritapahtumaa tiistaina 13.5. Mukana toritapahtumassa oli laaja kattaus viranomaisia, sekä turvallisuutta tuottavia yhdistyksiä, organisaatioita ja muita tahoja.

Pohjois-Karjalan Reserviupseeriipiiri ja Reserviläispiiri esittelivät toimintaansa yhdessä MPK Savo-Karjalan maanpuolustuspiirin ja Pohjois-Karjalan Aluetoimiston kanssa kauppahallin kulmalla. Parin tunnin tapahtuman aikana teltalla vieraili mukavasti vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta, reserviläistoiminnasta ja kokonaisturvallisuudesta kiinnostuneita ihmisiä.

Kansalaiset olivat kiinnostuneita siitä, miten jokainen yksilö voi osallistua maanpuolustukseen ja vaikuttaa turvallisuuteen.

Turvallisuuden toritapahtuma oli kokonaisuudessaan onnistunut. Toivottavasti ensi kerralla kävijöitä saadaan entistä enemmän, ja tärkeää tietoa jaettua yhä useammalle!

MILJA MUIKKU

Kuva: Milja Muikku

SOTA, RAUHA JA OTTAWAN SOPIMUS

Maailma, jossa elämme, on väkivaltainen maailma. Vahvimman oikeus vallitsee, isompi syö pienemmän ja oikeus seuraa voittajan miekkaa ...

Hyvin tuntien ja tunnustaen oman kykynsä tuhoa ja kärsimystä aiheuttaa, ihminen on pyrkinyt asettamaan omalle toiminnalleen rajat laatimalla sodalle säännöt. Nämä säännöt tunnetaan nimellä sodan oikeussäännöt.

Sodan oikeussääntöjä on rikottu ja rikotaan eivätkä kaikki valtiot ole edes näiden sääntöjen noudattamiseen sitoutuneet, mutta tarkoitus on hyvä.

Tätä kirjoitettaessa käydään Suomessakin keskustelua siitä, voiko ja saako Ottawan sopimuksesta – tarkemmin sanottuna ”Yleissopimus jalkaväkimiinojen käytön, varastoinnin, tuotannon ja siirron kieltämisestä ja niiden hävittämisestä (Ottawan sopimus) (SopS 12–13/2012)” omalla päätöksellä erota.

Ottawan sopimus on hieman outo poikkeus muutoin varsin yhtenäisessä sodan oikeussääntöjen joukossa. Siinä, missä muiden sääntöjen tausta on yleensä Geneven aseistariisuntakonferenssissa tai Haagin rauhankonferenssissa, on Ottawan sopimus puhtaasti poliittisista lähtökohdista kummunnut yhden asian hanke. Sopimuksen poikkeuksellista asemaa kuvastaa hyvin se, että toisin kuin muissa sodan oikeussäännöissä, Ottawan sopimuksessa on sisään kirjoitettu menettely sopimuksesta irtautumiseksi.

Ottawan sopimuksesta voi erota. Se on sopimukseen selvästi kirjoitettu. Tästä asiasta ei ole pienintäkään epäselvyyttä.

”Sopimuspuolella on kansallista suvereniteettiaan harjoittaessaan oikeus irtisanoa tämä yleissopimus. Se ilmoittaa irtisanomisesta kaikille muille sopimuspuolille, tallettajalle ja Yhdistyneiden kansakuntien turvallisuusneuvostolle. Irtisanomiskirjassa annetaan tyhjentävä selvitys irtisanomisen syistä.”

Tarkkaa harkintaa mahdollinen eroaminen kuitenkin edellyttää. Jos sota ehtii syttyä, ei sopimuksesta enää irti pääse. Sopimuksen irtisanomista voi jatkaa vasta rauhan palattua alueelle.

”Irtisanominen tulee voimaan vasta kuuden kuukauden kuluttua siitä, kun tallettaja on vastaanottanut irtisanomiskirjan. Jos kuitenkin yleissopimuksen irtisanonut sopimuspuoli on kyseisen kuuden kuu-

kauden ajanjakson päätyessä osallisena aseellisissa selkkauksessa, irtisanominen tulee voimaan vasta aseellisen selkkauksen päätyttyä.”

Irti siis pääsee, jos osaa irtisanomisen oikein ajoittaa. Tästä ei suurta epätietoisuutta liene ollutkaan. Suurinta huolta näyttävät aiheuttavan tätä kirjoitettaessa ainakin eräissä piireissä mahdolliset lasten ja marjanpöimijöiden vammautumiset Ottawan sopimuksesta irtautumisen jälkeisessä todellisuudessa.

Eri puolilla maailmaa siviilejä kuolee ja vammautuu taistelukentän räjähteiden takia. Tämä on ikävää todellisuutta, mutta Ottawan sopimukseen sitoutuminen tai sopimuksesta irtoaminen ei tätä asiaa Suomen – tai minkään muun vastuullisesti toimivan maan – osalta miksikään muuta.

Asian vahvistaa jo Ottawan sopimukseen kirjoitettu selväkielinen toteamus:

”Se, että sopimuspuoli irtisanoo tämän yleissopimuksen, ei vaikuta millään tavoin valtioiden velvollisuuteen täyttää edelleen asiaan liittyvien kansainvälisen oikeuden sääntöjen mukaiset velvoitteensa.”

Ottawan sopimuksesta irtoaminen ei vapauta kansainvälisen oikeuden sääntöjen noudattamisesta. Tämä lienee hyvä meidän jokaisen ymmärtää?

Miinojen käytön osalta kysymyksessä on ”MUUTETTU PÖYTÄKIRJA MIINOJEN, ANSOJEN JA MUIDEN TAISTELUVÄLINEIDEN KÄYTTÖÄ KOSKEVISTA KIELLOISTA TAI RAJOITUKSISTA (II PÖYTÄKIRJA NIIN KUIN SE ON MUUTETTU 3 PÄIVÄNÄ TOUKOKUUTA 1996)”

Siinä missä Ottawan sopimus koskee vain henkilömiinoja (jalkaväkimiinat), kattaa tämä pöytäkirja miinojen lisäksi myös ansat ja muut taisteluvälineet. Siviilien turvallisuuden kannalta tämä tarjoaa Ottawan sopimusta laajemmat säännöt. Kaikki maastoon jääneet räjähdysvaaralliset kapineet kattavaksi säännöstön täydentää ”Pöytäkirja sodan räjähtämättömistä jäänteistä (V Pöytäkirja) (SopS 84-85/2006)”

Tiivistettynä voidaan todeta, että Ottawan sopimuksesta voi irtautua täysin laillisesti, mutta tästä sopimuksesta irtisanoutuminen ei vapauta muiden kansainvälisten sääntöjen noudattamisesta. Edelleen voidaan todeta, että voimassa olevat muut säännöt kattavat räjähdysvaarallisten esineiden (miinat ml) muodostaman kokonaisuuden huomattavasti laajemmin kuin Ottawan sopimus.

Ottawan sopimuksen irtisanominen palauttaa jalkaväkimiinan (henkilömiinan) Suomen asevalikoimaan, mutta se ei todellakaan vapauta miinojen käyttöä. Miinan rakenteelle, käytölle, merkitsemiselle, raportoinnille, tiedottamiselle ja poistamiselle on asetettu tiukat säännöt, joita tulee jatkossakin täsmällisesti noudattaa.

Jotta asioista voi keskustella järjestyksessä, on tunnettava keskustelun aiheena oleva asia. Sodan oikeussääntöjen kertaaminen on aina paikallaan niin sotilaille kuin siviilillekin. Rauhan aikana tieto antaa mahdollisuuden asioihin asiantuntevasti kantaa ottaa ja mahdollisen sotatilanteen aikana sääntöjä on meidän jokaisen osattava noudattaa.

MÄÄRITELMÄT

Jalkaväkimiina tarkoittaa miinaa, joka on pääasiallisesti suunniteltu räjähtämään henkilön läsnäolosta, läheisyydestä tai kosketuksesta ja joka tekee taistelukyvyttömäksi, haavoittaa tai tappaa yhden tai useampia henkilöitä.

Ansa tarkoittaa mitä tahansa välinettä tai materiaalia, joka on suunniteltu, rakennettu tai muunnettu tappamaan tai haavoittamaan ja joka toimii odottamatta, kun henkilö häiritsee tai lähestyy vaarattomalta näyttävää kohdetta tai suorittaa ilmeisesti turvallisen toimenpiteen.

Muut taisteluvälineet tarkoittaa käsin asennettuja ampuvatavikkeitä tai välineitä, mukaan lukien tilapäisvälineistä valmistetut räjähtävät välineet, jotka on suunniteltu tappamaan, haavoittamaan tai vahingoittamaan ja jotka laukaistaan käsin tai kauko-ohjauksella tai jotka laukeavat automaattisesti aikaviiveen kuluttua.

Käsittelynestolaite tarkoittaa laitetta, jonka tarkoituksena on suojella miinaa ja joka on osa miinaa, yhdistetty tai liitetty miinaan tai sijoitettu sen alle ja joka aktivoituu, kun miinaa yritetään käsitellä.

Sodan räjähtämättömät jäänteet tarkoittavat räjähtämättömiä taisteluvälineitä ja hylättyjä räjähtäviä taisteluvälineitä.

KIMMO SALO

everstiluutnantti evp.

HYVINVOINTITEOLOGIA TUOTTAU UUTTA TUTKIMUSTA SOTILAIKEN EKSISTENTIAALISESTA HYVINVOINNISTA JA SEN TUKEMISESTA

TEOLOGIAN TUTKIMUS IHMISYYDEN KYSYMYSTEN ÄÄRELLÄ

Teologia yhdistetään usein uskontojen tutkimukseen, mutta sen piirissä tarkastellaan myös monia muita inhimillisen elämän ja yhteiskunnan ilmiöitä. Teologian kentällä tutkitaan muun muassa uskonnollisten perinteiden kohtaamista, henkisen ja hengellisen hyvinvoinnin kysymyksiä sekä uskontoa kulttuurisena ja yhteiskunnallisena tekijänä. Tutkimus onkin tiiviissä vuoropuhelussa muun muassa psykologian, kasvatustieteiden, filosofian ja sosiologian tieteenalojen kanssa.

Itä-Suomen yliopistossa, Joensuun kampuksella sijaitseva teologian osasto toimii osana filosofista tiedekuntaa. Itäisen Suomen teologikoulutuksen erityispiirteenä on mahdollisuus suorittaa ortodoksisen kirkon tutkintoja. Näin Joensuussa kohtaavat sekä idän että lännen kristilliset perinteet, mikä tuo opetukseen ja tutkimukseen oman ainutlaatuisen lisänsä.

Itä-Suomen yliopistossa on perustettu keväällä 2025 uusi teologinen oppiaine: hyvinvointiteologia ja työelämätaidot. Oppiaineessa tarkastellaan muun muassa ihmisen eksistentiaalista hyvinvointia ja merkityksellisuuden kokemusta elämän arvojen, kriisien ja yhteiskunnallisten rakenteiden näkökulmista. Samalla pohditaan, millaisia ammatillisia valmiuksia tällaisten kysymysten kohtaaminen työelämässä edellyttää.

Eksistentiaalinen hyvinvointi tarkoittaa kokemusta siitä, että oma elämä on merkityksellistä ja että ihminen kykenee kohtaamaan elämän haasteita ja epävarmuutta. Oppiaine yhdistää teologisia, uskontopsykologisia ja yhteiskunnallisia näkökulmia ja antaa opiskelijoille välineitä ymmärtää syvällisiä elämänkysymyksiä erilaisissa ammateissa ja elämänvaiheissa.

SOTILASAPIT MUUTTUVASSA TURVALLISUUSYMPÄRISTÖSSÄ

Uuden oppiaineen sisällä tehdään tutkimusta myös maanpuolustukseen ja erityisesti sotilaspapereihin liittyen. Näihin kysymyksiin on erikoistunut tutkijatohtori Tiia Liuski, joka väitteli kesäkuussa

2023 suomalaisten sotilaspappien ammatillisesta osaamisesta ja identiteetistä 2020-luvun muuttuvassa toimintaympäristössä.

Liuskin väitöskirjan mukaan sotilaspappien työ asevelvollisten ja ammattisotilaiden tukijoina, kouluttajina ja eettisen keskustelun herättäjinä vaatii laaja-alaista osaamista erityisesti psykologian, etiikan, sielunhoidon ja pedagogiikan alueilla. Lähes koko sotilaspapiston kattava tutkimusaineisto toi näkyviin modernin sotilaspappeuden osaamistarpeet, jotka korostuvat erityisesti muuttuvassa yhteiskunnassa ja mahdollisissa kriisitilanteissa.

Nopeasti muuttuva ja monimutkaistuva turvallisuusympäristö, johon liittyvät esimerkiksi Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan, Suomen NATO-jäsenyys sekä yhteiskunnan monimuotoistuminen, asettavat yhä uusia vaatimuksia sotilaspapiston osaamiselle. Myös esimerkiksi varusmiespalveluksen suorittavien nuorten taustat ovat aiempaa moninaisempia, mikä korostaa yksilöllisen kohtaamisen ja kulttuurisen ymmärryksen merkitystä sotilaspappien työssä.

TUTKIMUSTA MUUTTUVIEN OSAAMISTARPEIDEN TUEKSI: FIN-ARMOR-HANKE

Liuskin väitöstutkimus on saanut jatkoa hänen johtamassaan kaksivuotisessa FIN-ARMOR-hankkeessa Itä-Suomen yliopistossa, jossa tarkastellaan sotilaspappien ammatillisia osaamis- ja kehittämistarpeita. Tutkimusta lähestytään sekä hyvinvointiteologian että sotilaspedagogiikan näkökulmista, ja siinä yhdistetään teologinen asiantuntemus työelämätaitoihin sekä alan koulutukselliseen kehittämiseen.

Tähän mennessä hankkeessa on tuotettu uutta tietoa esimerkiksi siitä, kuinka kehittyvät sotilasteknologiat haastavat sotilaan etiikkaa ja sotilaspappeja kouluttajina. Seuraavissa julkaisuissa tarkastellaan muun muassa sotilaiden eksistentiaalisen hyvinvoinnin rakentumista ja sitä, kuinka sotilaspapit voivat tukea sitä eri tavoin. Eräs näkökulmista liittyy sotilaiden moraalisesti haastaviin tilanteisiin ja siihen, miten sotilaspapit voivat tukea sotilaita niistä toipumisesta ja henkilökohtaisessa kasvussa. Lisäksi suunnitteilla olevissa osatutkimuksissa käsitellään sitä, millä edellytyksillä

esimerkiksi kuolemaan ja kärsimykseen liittyviä eksistentiaalisia kysymyksiä voidaan käsitellä osana sotilaallista koulutusta.

Kuten yllä olevan tutkimushankkeen esittely osoittaa, teologisella tutkimuksella on paikkansa myös maanpuolustukseen liittyvien teemojen tarkastelussa. Kansallinen puolustuksemme tarvitsee eettisesti ja eksistentiaalisesti vahvoja toimijoita, jotka ymmärtävät, mistä arvoista ja merkityksistä heidän toimintansa kumpuaa. Siksi juuri teologialla on tärkeä rooli maanpuolustuksen ihmisyyttä tutkivien ja tukevien näkökulmien kehittämisessä. Se tarjoaa keskustelu- ja koulutusalan myös vaikeiden aiheiden, kuten kärsimyksen, kuoleman ja toivon käsittelyyn.

Hankkeessa tehdään tutkimuksellista yhteistyötä erityisesti hyvinvointiteologian ja työelämätaitojen apulaisprofessori Suvi-Maria Saarelaisen sekä Puolustusvoimien tutkimuslaitoksen tutkijan, kenttärövastin Janne Aallon kanssa. Lisäksi Liuski tekee tiivistä yhteistyötä vanhempi tutkija Jan Grimellin (Uumajan yliopisto) kanssa, keskittyen sotilaspappeuden tutkimukseen Pohjoismaissa. Hän on yksi European Military Chaplaincies Research Network (EMCRN) -verkoston perustajajäsenistä ja toimii aktiivisesti myös muissa kansainvälisissä yhteistyöverkostoissa.

TIIA LIUSKI

Tutkijatohtori, tuntiopettaja
Itä-Suomen yliopisto, Teologian osasto

Kuva: Tiia Liuski

RESERVILÄISLIITTO JUHLI NÄYTTÄVÄSTI 70-VUOTISTA TAIVALTAAN

Perheen pienimpiä kiinnosti muun muassa tullikoiran läsnäolo Kansalaistorilla.

Vapaaehtoisen maanpuolustuksen tarkastaja, eversti Eero Svanberg (vas) ja Reserviläisliiton puheenjohtaja Kari Salminen olivat esiintymislavalla haastateltavana.

Tapahtuma houkutteli runsaasti väkeä Helsingin Kansalaistorille. Tapahtumaa oli markkinoitu muun muassa pääkaupunkiseudun joukkoliikennevälineissä. Kuvat: Reserviläisliitto

Kokonaisturvallisuuden tekijät kokoontuivat Helsingin Kansalaistorille lauantaina 26.4.2025 klo 10–16, jolloin järjestettiin Reserviläisliiton juhluvuoden huipentuma eli kaikille avoin Koko kansan maanpuolustustapahtuma. Liiton perustamisesta tuli kuluneeksi 70 vuotta kiirastorstaina 17.4.2025. Kansalaistoritapahtuman aikana kävijöitä oli lähes 10 000 eli ylittettiin reilusti tapahtumalle asetettu tavoite.

Tapahtumassa mukana oli yhteensä 28 näytteilleasettajaa. Esimerkiksi Puolustusvoimat oli tuoneet torille omaa kalustoaan ja Tullilla oli näytillä massiivinen läpivalaisujoneuvo sekä ratsupoliisit partioivat alueella. Kansalaisilla oli mahdollisuus testata, soveltuuko verenluovuttajaksi ja miten hallitsee ekoseammunnan. Nälän sai karkotettua soppatykin ja sotkuauton antimilla.

Esiintymislavalla oli ohjelmaa koko tapahtuman ajan. Saimme muun muassa kuulla pikkulotan mietteitä tämän päivän maailman myllerryksestä. Aurinkoinen kevätsää heli kävijöitä.

Hienoa, että saimme kaikki turvallisuuden tekijät mukaan tähän juhluvuoden päätapahtumaan. Tämä osoittaa suomalaisen järjestelmän hienouden; maanpuolustus kuuluu kaikille eli se ei ole pelkästään Puolustusvoimien vastuulla. Kiitän kaikkia mukana olleita tämän ison tapahtuman mahdollistamisesta pääkaupungin ytimessä, toteaa Reserviläisliiton varapuheenjohtaja Lotta Nissi.

Mediaa oli myös saapunut paikalle, kun MTV3:n Huomenta Suomi teki live-lähetystä tapahtumasta. Mikäli lähetys on jäänyt katsomatta, niin sen voi jälkikäteen katsoa MTV Katsomosta. Lisäksi tapahtumasta tehtiin livestriimiä YouTubeen. Tästä on koostettu 20 minuutin parhaat palat, mikä julkaistiin Reserviläisliiton kanavissa huhti-toukokuun vaihteessa.

Kansalaistorin jälkeen juhllisuuksia jatkettiin Sokos Hotel Presidentissä, jossa järjestettiin jäsenistön iltajuhla. Tilaisuuteen osallistui noin 250 juhluvierasta mukaan lukien liiton kunniapuheenjohtaja Mikko Pesälä sekä muita toimijoita ja aktiiveja vuosien varrelta. Iltajuhlissa vieraita tanssitti Kaartin soittokunnan varusmiesbändi ja lisäksi Viipurin Lauluveikot ilahdutti vieraita yllätysesiintymisellään. Loppuillasta suunnattiin hotellin yökerhoon, jossa juhlijoita viihdytti SUPREME-yhtye.

ANTTI PYNTTÄRI

Palkitsemiset

Vuoden 2024 yhdistykset ja toimijat

Pohjois-Karjalan Reserviläispiiri ry sekä Pohjois-Karjalan Reserviupseeri ry ovat kevätkokouksessaan vahvistaneet seuraavat valinnat:

Vuoden Reserviläisyhdistys: Kontiolahti
Vuoden Reserviupseeriyhdistys: Kontiolahti
Vuoden kenttäkelpoisin yhdistys: Nurmes
Vuoden reserviläinen: Jarkko Peiponen Kontiolahti
Vuoden reserviupseeri: Toni Suomalainen Kitee
Vuoden liikkuva reserviläinen: Jani Lemmetyinen Joensuu
Vuoden liikkuva reserviupseeri: Arvo Kinnari Kitee
Vuoden tiedottaja: Erno Rautiainen Kontiolahti

Reserviupseeriliitto ry

Reserviupseeriliiton hopeinen ansiomitali

Hattula Aimo	Outokumpu
Kalinen Kari	Outokumpu
Hiltunen Heikki	Outokumpu
Martikainen Pekka	Outokumpu

Reserviupseeriliiton pronssinen ansiomitali

Raekorpi Pasi	Kitee
Suomalainen Toni	Kitee
Muhonen Jaakko	Kontiolahti
Pitko Jarno	Joensuu
Holopainen Jenna	Joensuu
Matikainen Antti	Joensuu

Pohjois-Karjalan Reserviupseeri ry

Reserviupseeriin kultainen ansiomitali

Teräväinen Antti	MPK Savo-Karjalan maanpuolustuspiiri
------------------	--------------------------------------

Reserviupseeriin hopeinen ansiomitali

Peinola Petri	Outokumpu
Matikainen Mika	Kitee
Hakola Jukka	Outokumpu

Reserviupseeriin pronssinen ansiomitali

Lonkainen Timo	Kitee
----------------	-------

Reserviläisliitto ry

Reserviläisliiton hopeinen ansiomitali

Hakala Marko	Lieksa
Kärkkäinen Markus	Lieksa
Eskelinen Pertti	Lieksa
Kostamo Jouko	Kitee
Varis Pertti	Kitee
Kettunen Jarno Lassi-Petteri	Joensuu

Reserviläisliiton pronssinen ansiomitali

Verso Jarno	Outokumpu
Ratilainen Jaakko	Outokumpu
Laakkonen Kauko	Outokumpu
Ärväs Kari	Kontiolahti
Silvennoinen Arto	Kitee
Pulkkinen Jouko	Kitee
Eronen Mikko	Kitee

Pohjois-Karjalan Reserviläispiiri ry

Reserviläispiiriin kultainen ansiomitali

Hakola Arto	Outokumpu
-------------	-----------

Reserviläispiiriin hopeinen ansiomitali

Lukkari Heikki	Outokumpu
Pippola Harri	Outokumpu
Vaittinen Juha Pekka	Kitee

Reserviläispiiriin pronssinen ansiomitali

Hartikainen Joonas	Outokumpu
Laasonen Aimo	Outokumpu
Töllikkö Kimmo	Outokumpu
Pakarinen Maria	Joensuu
Hänninen Harri	Pohjois-Karjalan aluetoimisto
Riikonen Anne	Pohjois-Karjalan aluetoimisto
Ignatius Milla	Pohjois-Karjalan rajavartiosto

Karjalan Poikien Kilta ry

6.12.2024 Killan Oltermanni

kauppaneuvos Väinö H Broman

6.12.2024 Kiltajääkäri

Pekka Alholm
Timo Mononen
Antti Eteläpää

Tunnustuspalkinto Mannerheim-patsas

Mittavasta sotahistoriallisesta työstä Pohjois-Karjalassa
6.12.2024 Joensuun Ilmasillan puheenjohtaja Rauno Suhonen.

Ylennykset

Tasavallan presidentti on ylentänyt seuraavat reservin upseerit 4.6.2025

Sotilasarvoon: KAPTEENI

Hokkanen Marko Tapani	Joensuu
Jaara Tomi Daniel	Joensuu
Kaipainen Kalle Juhani	Kontiolahti
Kinnunen Tommi Mikael	Joensuu
Leinonen Ville Ensio	Joensuu
Lintu Jouni Tapio	Joensuu
Muukkonen Toni Markus Immanuel Liperi	
Romppanen Ilkka Petri Ensio	Kitee
Summanen Aki Juhani	Joensuu
Varis Jani Petteri	Joensuu

Sotilasarvoon: YLILUUTNANTTI

Hiltunen Juho Pekka	Joensuu
Kojo Timo Tapani	Kontiolahti
Kupainen Petri Mikael	Joensuu
Pajunen Jere Matti Kalevi	Joensuu
Valta Tommi Ilmari	Joensuu

Sotilasarvoon: LUUTNANTTI

Koponen Joonas Petteri	Heinävesi
Koponen Lauri Reinhold	Liperi
Korhonen Joni Erkki Tapani	Joensuu
Kurikka Totti Kalevi	Liperi
Laitinen Markus Samuel	Joensuu
Leppänen Jussi Tapani	Joensuu
Möilanen Mikko Onni Ilari	Joensuu
Peltola Anni-Maria	Joensuu
Ratilainen Onni Paavali	Outokumpu
Ryhänen Timo Petteri	Joensuu
Simontaival Risto-Matti Taavetti	Liperi
Sivula Kasper Veikka Verner	Joensuu
Swahne Mikael Sakari	Joensuu
Tolkki Tommi Iivari	Joensuu
Vahto Lauri Johannes	Joensuu
Vähäkoski Hannu Taneli	Joensuu

Aluetoimiston päällikkö on ylentänyt seuraavat henkilöt reservissä 4.6.2025

Sotilasarvoon: YLIVÄÄPELI

Nevalainen Timo Marko Tapani	Kontiolahti
Pitkänen Aki Pekka	Joensuu

Sotilasarvoon: VÄÄPELI

Haapalainen Heikki Juhani	Joensuu
Kuronen Jari-Pekka Kristian	Kontiolahti
Pitkänen German	Juuka
Rissanen Simo Otto Jalmari	Outokumpu
Saarelainen Mika Ensio	Joensuu
Sirén Aki Olavi	Joensuu
Tolvanen Antti Tapani	Joensuu
Väistö Harri Kristian	Joensuu

Sotilasarvoon: YLIKERSANTTI

Arvanitakis Georgios	Joensuu
Hakulinen Eero Heikki Antero	Liperi
Hiltunen Antti Olavi	Ilomantsi
Honkimaa Markku Tapani	Joensuu
Jolkkonen Panu Petteri Johannes	Joensuu
Kettunen Niko Aleks	Joensuu
Kiiskinen Sami Petteri	Lieksa
Lukkarinen Eetu Ilmari	Nurmes
Miettinen Janne-Pekka	Liperi
Nuutinen Niina-Hannele	Joensuu
Puustinen Jenni Marika	Joensuu
Ronkainen Antti Simo Mikael	Joensuu
Rönkä Juho Markus	Kontiolahti
Saukkonen Pekka Ensio	Joensuu
Siitari Mikko Petteri Ensio	Joensuu
Tahvanainen Joonas Samuli	Kontiolahti
Tahvanainen Jyri Ville	Joensuu
Varis Joonas Antti Christian	Joensuu

Sotilasarvoon: KERSANTTI

Alatalo Henri Joni Markus	Joensuu
Enwald Atte Gunnar Alexander	Joensuu
Haapalainen Hanna-Kaisa	Nurmes
Jormanainen Petri Juhani	Joensuu
Järvisalo Arttu Jaakko	Kontiolahti
Kakriainen Evertti Iisakki	Joensuu
Karjunen Juha Pekka Antero	Liperi
Karppinen Ira Annika	Joensuu
Korhonen Antti Lauri Johannes	Joensuu
Koskimäki Tuomas Sulo Vihtori	Joensuu
Kuittinen Antti Aulis	Nurmes
Kurki Aku Johan	Outokumpu
Kärhä Ella Pia Kristina	Joensuu
Lihavainen Henry Daniel	Joensuu
Muikku Jaakko Juhani	Joensuu
Nevalainen Jenni Jasmin Juulia	Joensuu
Niiranen Miika Kristian	Joensuu
Nuutinen Jenni Emilia	Joensuu
Ojala Toni Mitja Topias	Lieksa
Pennanen Joni Aleks	Kontiolahti
Puurunen Lassi Erik	Joensuu

Salmela Nuutti Emil Kalervo	Joensuu
Salomaa Markus Juhani	Joensuu
Savén Rasmus Ingolf	Joensuu
Silvennoinen Henry Jere Juhani	Joensuu
Sonne Kenneth Anton	Joensuu
Särkkä Aleks Mikael Kalevi	Varkaus
Tarkka Miska Eemeli	Joensuu
Tcherkas Eugen	Polvijärvi
Tolvanen Konsta Tapio	Lieksa
Venäläinen Pasi Juhani	Tohmajärvi
Välitalo Konsta Nikolai	Joensuu

Sotilasarvoon: ALIKERSANTTI

Alanko Ville Mikael	Joensuu
Hakkarainen Juuso Henrik	Joensuu
Honkaselkä Mikael	Joensuu
Huotari Veikko Anselmi	Joensuu
Härkönen Leena Johanna	Kontiolahti
Karvinen Petri Mikael	Kontiolahti
Katajala Risto Matias	Joensuu
Kervinen Juha-Matti	Kontiolahti
Laitinen Matias Pauli Olavi	Nurmes
Lempinen Mikko Henriikki	Nurmes
Makkonen Jani Kalevi	Joensuu
Nevalainen Esa Pauli Antero	Outokumpu
Okkonen Atte Akseli	Nurmes
Pappinen Janne Kristian	Joensuu
Pirinen Teemu Tapani	Tohmajärvi
Porento Sanni Iina Sofia	Joensuu
Ruhanen Harri Ville Tapani	Joensuu
Ruokamo Teemu Toivo	Kontiolahti
Turunen Aki Ilmari	Joensuu
Uusitalo Petri Allan Antero	Lappeenranta
Vänskä Valter	Joensuu
Ämmälä Ilkka Juhana	Juuka

Sotilasarvoon: KORPRAALI

Husu Miika Kristian	Joensuu
Kortelainen Jani Jorma	Juuka
Mustonen Kevin Eero Juhani	Joensuu
Mustonen Pekka Tero Tuomas	Joensuu
Paakkunainen Juuso Topi Antero	Joensuu
Pakarinen Jarmo Tapio	Joensuu
Tarvainen Paavo Elias	Joensuu

Sotilasarvoon: YLIRAJAJÄÄKÄRI

Alitupa Severi Simeon	Joensuu
Huovinen Joonas Nestori	Joensuu
Kanniaainen Matti Samuli	Outokumpu
Kiviniemi Jarmo Antero	Joensuu
Kovapohja Teemu Valter	Joensuu
Kuosmanen Iiro Samuli	Joensuu
Kyllönen Toomas Christian	Joensuu
Lehikainen Mikael Valter	Joensuu
Parkkinen Miska Rasmus Kristian	Joensuu
Piironen Arttu Iivari	Tohmajärvi
Saastamoinen Aapo Juhani	Lieksa
Turunen Ansu Valter	Lieksa

Kainuun prikaati
Pohjois-Karjalan aluetoimisto

Olemme muuttaneet!

Palvelemme uudessa osoitteessa:
Yliopistokatu 6B, Joensuu (Metla-talo)

Tervetuloa asioimaan!

Puolustusvoimat
puolustusvoimat.fi

Puolustusvoimien palvelukeskus

Palvelua ja Asennetta!

Palvelukeskus tuottaa monipuolisia
asiantuntijapalveluita kotimaassa ja
ulkomailla Puolustusvoimien työntekijöille ja
hallintoyksiköille - nyt jo 10 vuoden ajan.

Puolustusvoimat
puolustusvoimat.fi

Savo-Karjalan Linja on tukenut
maanpuolustustoimintaa
myös tositoimissa

Turvallisuutta yhdessä

**Olisiko aika aloittaa
osakesijoittaminen?**

Tavoittele tuottoa osakkeilla ja ETF-rahastoilla alkaen 100 eurolla kuukaudessa. Mitä aiemmin aloitat, sitä enemmän voit kartuttaa varallisuutta.

Lisätietoja: op.fi/osakesijoittaminen

Sijoittamisen palvelut tarjoaa osuuspankki. Sijoittamiseen liittyy aina riskiä. Sijoituksen arvo voi joko nousta tai laskea, eikä ole takeita, että saat koko sijoittamasi pääoman takaisin.

OP Pohjois-Karjala

**KARJALAN POJAT
KIITTÄÄ TUKIJOITAAN
JA ERITYISESTI
RIITTA JA VÄINO H. BROMANIN
SÄÄTIÖTÄ
SAAMASTAAN TUESTA!**

LIITY JÄSENEKSI SOTIEN 1939–1945 POHJOIS-KARJALAN PERINNEYHDISTYKSEEN!

Liity Sotien 1939–1945 Pohjois-Karjalan perinneyhdistyksen jäseneksi ja tule mukaan tekemään työtä sotasukupolven hyväksi ja vaalimaan sotiemme veteraanien henkistä perintöä! Kannattajajäsenyys maksaa 20 euroa /vuosi ja yhteisöjäsenyys 50 euroa/vuosi. Jäsenetuna saat erinomaisen Kenttäpostia -lehden! Jäsenhakemuslomakkeen löydät sotaperinneportaalista Pohjois-Karjalan pääsivulta: www.sotiemmeperinne.fi/index.php/alueellinen-perinnetyo/pohjois-karjala_p-k/

- PERINNEYHDISTYKSEN JA TOIMIKUNTIEN YHTEYSTIEDOT
- **Perinneyhdistys** vastaa perinnetyöstä sekä veteraanien, puolisojen ja leskien edunvalvonnasta koko maakunnan alueella.
- **Perinnetoimikunnat** ovat osa perinneyhdistystä. Ne koordinoivat ja huolehtivat veteraani/perinnetyöstä yhden kunnan alueella, yhdessä niihin kuuluvien yhdistysten, seurakuntien ja kunnan kanssa.

Tervetuloa mukaan vaalimaan sotasukupolven perintöä!

SOTIEN 1939–1945 POHJOIS-KARJALAN PERINNEYHDISTYS

Toimisto: Kalevankatu 24b, 80100 Joensuu
Toiminnanjohtaja Jouni Mattila (pkarjala@tammenlehva.fi, puh. 0400 377 055)
Puheenjohtaja Ilpo Saarelainen (ilpo.saarelainen@edu.kontiolahti.fi, puh. 040 527 9306)
Sosiaalineuvoja Risto Alanko (alanko.risto@gmail.com, puh. 045 847 933)
Hengellisen työn johtaja Juhani Sainio (emjuhani.sainio@gmail.com, puh. 044 2525 934)
Varainhankintapäällikkö Ilkka Savolahti (ilka.savolahti@luukku.com)
Viestintävastaava Mikko Rautiainen (mikko.rautiainen@edu.nurmes.fi, puh. 050 400 6899)

PERINNETOIMIKUNNAT

Ilomantsi: pj. Markku Lappalainen (markku.lappalainen@ilomantsi.fi, puh. 040 1911 661)
Joensuu: pj. Janne Vara (janne.vara@op.fi, puh. 050 68 920)
Juuka: pj. Hannu Päivinen (hannu.paivinen1@gmail.com, puh. 040 587 6826)
Kitee: pj. Kari Sutinen (info@kiteenhovi.com)
Kontiolahti: Jouni Mattila (pkarjala@tammenlehva.fi, puh. 0400 377 055)
Lieksa: pj. Reijo Kortelainen (reijo.kortelainen@gmail.com)
Liperi: pj. Timo Mononen (timo.a.mononen@gmail.com)
Nurmes: pj. Mikko Rautiainen (mikko.rautiainen@edu.nurmes.fi, puh. 050 400 6899)
Outokumpu: pj. Kauko Laakkonen (laakkonen.kauko@gmail.com, puh. 040 5838 360)
Polvijärvi: pj. Markku Sirviö (markku.sirvio@a-katsastus.fi, puh. 0456323160)
Rääkkylä: pj. Juha-Pekka Puhakka (jiipee077@hotmail.com, puh. 0405318687)
Tohmajärvi: pj. Jussi Raerinne (jussi.raerinne64@gmail.com, puh. 041 4836261)

KARJALAN POJAT – RESERVILÄISLEHTI Pohjois-Karjalan maanpuolustustoimijoiden tiedotuslehti

karjalanpojat.fi / @karjalanpojat / Karjalan Pojat

Kustantaja ja toimitusneuvosto:
Pohjois-Karjalan Maanpuolustuskentti ry ja
Pohjois-Karjalan reserviupseeri- ja reserviläispiirit
ISSN 2984-3685 (verkkojulkaisu)

Taitto: PunaMusta Oy,
Sisältö- ja suunnittelupalvelut
Jakelu: Digijulkaisu

Kuvat: Pekka Martikainen, Aki Hankilanoja, Katariina Tuominen, Puolustusvoimat,
Rajavartiolaitys, Jarkko Koukkunen, Milja Muikku, Tiia Liuski, Mikko Rautiainen,
Terhi Rautiainen, Marketta Kuikka, Minna Kontkanen, Ville Virtanen, Martti Törrönen,
Jouni Mattila, Ilpo Saarelainen, Markku Lappalainen

Veteraanipöytä perinneaikakauteen

Veteraani- ja perinnetyöstä luovutettiin kunniamerkkejä ilomantsissa talvisodan päättymispäivänä

Talvisodan päättymisen muistopäivänä muisteltiin Ilomantsin veteraanitilaisuudessa Moskovian rauhansopimuksen (väli rauha) raskaita ehtoja, joiden mukaan Suomi joutui luovuttamaan 8 % maa-alueestaan. Ehtojen raskaudesta kertoo Tasavallan presidentti Kyösti Kallio toteamus allekirjoitettuaan valtakirjan Moskovassa oille neuvottelijoille. "Kuivukoon käteni, jonka on pakko allekirjoittaa tällainen paperi!" **Kyösti Kallio** toimi Tasavallan presidenttinä 1937–1940. Tasavallan neljäs Presidentti menehtyi 19.12.1940 Helsingin rautatieasemalla tarkastettuaan viimeisenä virkatehtävään kunniakomppanian. Hän oli jo lähdössä kotiinsa Nivalaan.

Veteraaniasioiden "vahdinvaihto" on toteutunut Ilomantsissa jo viisi vuotta sitten. Perinnetoimikunta hoitaa aiemmin kolmen veteraanijärjestöjen tehtäviä. Tammenlehvä-merkkiä on käytetty jo vuosia ja nyt toimitaan virallisestikin Tammenlehvän perinnetoimikunnan toimikuntana; pidämme huolta viimeiseen iltahuutoon saakka, pidämme arvossa veteraanien ja sotasukupolven työn ja saavutukset, siirrämme perinteen nuorisolle.

Tilaisuudessa saatoimme jakaa aktiivisille kumppaneille viimeisiä jaossa

olleita sotaveteraanien hopeisia ansiomerkkejä. Kunnallisneuvos **Hilkka Hiltunen** on pitänyt veteraaniasiat aina etusijalla toimiessaan mm. kunnanhallituksen puheenjohtajana sekä virassaan ev.-lut. seurakunnan talouspäälikönä on huolehtinut sankarihautatoiminnasta.

Kunnanjohtaja **Marjut Ahokas** on huolehtinut, että vuosien mittaan paikalliset, maakunnalliset ja valtakunnalliset veteraanitilaisuudet ovat kunnassa hyvin hoidettu. Sivistysjohtaja-rehtori Päivi Nenonen on pitänyt koulujen työohjelmissa taistelupaikoilla käynnit sekä osallistumiset mm. 21 Prikaatin perinnekilpailun seminaareihin sekä hoitanut oppilaiden kunniakäyntejä sankarivainajien hautausmaalle.

Ilomantsissa iloitsemme myös nuori-soedustajan osallistumisesta toimikunnan työskentelyyn. Äskettäin nimetty 8-luokan oppilas **Mira Vornanen** oli Talvisodan päättymisen muistotapahtumassa mukana. Varaedustajana on **Janette Aelling**.

MARKKU LAPPALAINEN,
Sotien 1939–1945 Ilomantsin perinnetoimikunnan puheenjohtaja

Ansiomerkkin saajat, vasemmalta alkaen Päivi Nenonen, Marjut Ahokas ja Hilkka Hiltunen. Luovuttajina Markku Lappalainen ja Tapani Ikonen. Kuva: Markku Lappalainen

Siunattu Rauha

Tänä keväänä, 27. huhtikuuta, tuli kuluneeksi 80 vuotta sotatoumien päättymisestä Suomessa. Tuolloin keväällä 1944 viimeiset saksalaiset sotilaat vetäytyivät Kilpisjärven rajan taakse. Sotaaika vaati pieneltä kansaltamme valtavat uhraukset. Yli 90 000 kaatunutta, satoja siviiliuhreja pommituksissa ja häikäilemättömien partisaanien iskuissa, menetettyjä koteja, leskiä, orpoja, isättömiä lapsia. Sodan henkiset arvot ovat ulottuneet raamatullisesti aina kolmanteen ja neljanteen polveen saakka. Sodan jälkeiset sukupolvet ovat saaneet osansa sodan traumoista. Tammenlehvän sukupolven jälkeläiset tekivät irtiottoa erityisesti 1960–80-luvuilla sodasta kääntämällä selkensä menneelle – usein samalla isien ja äitien työeläin. Vasta viime vuosina on päästy käsittelemään sodan jättämiä traumoja ja arpia. Tammenlehvän sukupolvi joutui elämään koko elämänsä näiden traumojen kanssa ja viemään ne mukanaan tuon ilmaisiin. Sota on aina hirvittävä onnettomuus – ei vain sotilaille – vaan myös heidän perheilleen, lapsille, isille, äideille, koko kansalle.

Olemme saaneet elää nyt 80 vuotta rauhan aikaa. Tavallaan koko tämä aikakausi on ollut sodan jälkeistä jälleenrakentamista. On rakennettu uudelleen koko maa, sen infrastruktuuri, kodit ja elinkeinoelämä. Samalla on rakennettu kärsivällisesti, kipeidenkin vaiheiden kautta, uudelleen paikkaamme Euroopassa. Monella tavalla tämä rauhan aika on ollut siunauksellista aikaa meille kaikille. Meitä pidetään onnellisena kansana. Olemme eurooppalainen hyvinvointiyhteiskunta, jossa on ainakin tahtotila pitää huolta kaikista. Olemme katsoneet eteenpäin. Meillä on ollut aina sodan jälkeen mielessä toivo paremmasta huomista.

Me saimme viime sotien ajasta karun opetuksen. Vaaran uhatessa olimme yksin. Pienen kansan odottama tuki jäi puheiden asteelle. Isot valtiot päättivät kohtalostamme, jakoivat meidän tulevaisuudestamme arpa. Tätä ajatellen ymmärrämme nyt Ukrainan aivan vastaavanlaisen karun kohtalon. Jumalattoman hyökkäyksen edessä kansa jää aina yksin.

Isänmaamme kohtalon ratkaisi oma puolustuskykymme ja kansallinen yhtenäisyytemme. Turhaan eivät ankarastakin arvostelusta huolimatta suojeluskunnat ja Lotta-Svärd-järjestö pitäneet 1920–30-luvulla huolta puolustuskyvystä ja -tahdosta. Kun maata lähdeettiin puolustamaan syksyllä 1939 oli edes osa joukoista saanut sotilaallista puolustusta ylläpitävää koulutusta.

Tuntuu absurdilta ajatella, että uskottava puolustuskyky ja harjoitettu reservi ovat paras rauhan tae. Se tarvitsee taakseen yhtenäisen puolustustahdon, halun pitää maa itsenäisenä. Tahdomme elää täällä rauhassa, tehdä isänmaastamme paras maa meille elää, käydä koulua ja tehdä työtä. Siksi uskottava puolustuskyky on paras tae sille, ettei pahantahtoinen naapuri hamua palaakaan isänmaastamme.

Tammenlehvän Perinnetoimikunnan ja meidän paikallisten Perinnetoimikuntien osana on muistuttaa ja osoittaa kiitollisuutta Tammenlehvän sukupolven työstä ja uhrauksista. Ilman veteraanipolvea ei meillä olisi tätä itsenäistä isänmaata. Samalla muistutamme koko kansaa koskevasta puolustustahdosta, eli halusta ja toimista pitää maa edelleen itsenäisenä, asuttuna hyvinvointiyhteiskuntana.

"Himmetä ei muistot saa!"

ILPO SAARELAINEN
Sotien 1939–45
Pohjois-Karjalan Perinneyhdistyksen puheenjohtaja

RÄÄKKYLÄN SOTA-AIKA

Syyskuun alussa 1939 syttyneen suursodan aiheuttamat poikkeusolot näkyivät ja tuntuivat niin arkisessa elämässä kuin ihmisten mielissä. Säännöstely ja kansanhuollon organisointi, ylimääräiset kertausharjoitukset, rajaseuduilta evakuidun väestön vastaanottaminen, suunnitellut hevosten pakko-otot, yleinen työvelvollisuus ja tehostettu väestönsuojelu toivat sotaa ihmisten lähelle. Monet asiat vaativat poikkeuksellisia tai kokonaan uusia järjestelyjä tullakseen hoidetuiksi. Lukuisat vapaaehtoistyötä tehneet rääkkyläläiset kansalaisjärjestöt ryhmittivät Vapaan huollon paikallisen keskuselimen taakse. Asepalvelukseen joutuneita oli ikävä. Heitä kaivattiin muutenkin, sillä sotilasperheavustuksista huolimatta heidän läheistensä toimeentulo oli aikaisempaa epävarmimmalla pohjalla. Marraskuun lopussa 1939 syttynyt talvisota toi mukanaan suurinta surua rääkkyläläisille sodan kolmannesta päivästä alkaen. Murheelliset uutiset oli

kestettävä – vaihtoehtoa ei ollut.

Sodan päättyminen 13.3.1940 ei keventtänyt poikkeuksellisista oloista lähtenyt

työmäärää. Siirtoväen asumisen ja toimeentulon järjestäminen oli tehtävistä ensimmäisiä. Valmistautuminen siihen aloitettiin heti huhtikuussa 1940. Tarkemmin toimista määrättiin kesäkuussa 1940 hyväksytyssä pika-asutuslaissa. Asepalveluksesta kotiutuneet tarttuivat työhön. Sotainvalideja pyrittiin auttamaan. Unohdettu ei heitäkään, jotka olivat antaneet kaikkensa – toimet sankaripatsaan saamiseksi aloitettiin nopeasti.

Talvisodan kokemukset ja edelleen ympärillä riehuva suursota ruokkivat epävarmuutta tulevaisuuden suhteen. Salpalinjan rakentamiseen liittyneet

linnoitustyöt Oraviallossa olivat varautumista pahimpaan. Pahin ei toteutunut, vaikka Suomi oli kesäkuusta 1941 lähtien aina toukokuulle 1945 saakka jälleen mukana sodan kurimuksessa. Uuteen sotaan jouduttaessa oltiin monella tavoin valmiimpia verrattuna syksyyn 1939. Pitkittyessään sota kuitenkin syvensi monia ongelmia. Säännöstely ulottui yhä laajemmalle alueelle. Sotatalouden ylläpito tarkoitti laajoja hei-

nien, olkien, perunan, teuraskarjan ja hevosten pakko-ottoja. Vaikka noina vuosina jouduttiin luopumaan monesta tärkeästä asiasta, niin uskallusta riitti uuden tavoittelemiseen. Maaseudun ja myös Rääkkylän sähköistyksen suunnitteleminen aikana, jolloin oli pulaa lähes kaikesta sähköistämiseen tarvittavista voimavaroista, oli merkittävä osoitus tulevaisuudenuskosta. Erilainen talkootoiminta kertoi yhteisestä tahdosta.

Rääkkylä ei ollut taistelujen näyttämönä. Elämä Rääkkylässä vuosina 1939–1945 tuskin poikkeaa iloineen ja murheineen merkittävästi siitä, miten elo sujui muissa vastaavissa välittömien sotatoimien ulkopuolelle jääneissä kunnissa. Työt tuli tehtyä ja kipeiltäkin tuntuineet velvollisuudet täytettiin. Sen tietäen oli hyvä lähteä korjaamaan ja uudistamaan sitä, mitä sota oli rikkonut ja viivästyttänyt. Lue lisää maakunnan sotavuosista: sotiemmeperinne.fi

PEKKA KAUPPINEN

Jouni Mattilalle Suomen sotaveteraaniliiton kultainen ansioristi

Eversti, evp. **Jouni Mattilalle** luovutettiin Helsingin veteraanitalolla keskiviikkona 26. helmikuuta 2025 toinen Suomen sotaveteraaniliiton historian kahdesta viimeisestä Kultaisesta ansiorististä. Toinen myönnettiin **Rauno Loukkolalle**. Toimintansa lopettava sotaveteraaniliitto luovuttaa tehtävänsä Tammenlehvän perinneliitolle talvisodan päättymisen 85-vuotispäivänä 13. maaliskuuta. Tammenlehvän perinneliitto ja sen alaisuudessa toimivat alueelliset perinneyhdistykset jatkavat työtä sotasukupolven hyväksi viimeiseen iltahuutoon saakka ja perinnetyötä hamaan tulevaisuuteen saakka.

Yhdistyksemme toiminnanjohtaja Jouni Mattila on tehnyt ansiokasta työtä sotasu-

kupolven hyväksi jo vuodesta 2011 lähtien. Hän on ollut mukana liiton hallinnossa, useissa sen eri toimikunnissa sekä ollut organisoimassa niin valtakunnallista kuin alueellista perinneorganisaatiota. Kentällä Jouni on tehnyt veteraanisukupolven hyväksi käytännön tuki- ja hoivatyötä sekä mm. organisoitunut erilaisia tapahtumia ja juhlia.

Yhdistyksemme onnittelee Jounia ansaitusta tunnustuksesta ja kiittää häntä erittäin tärkeästä työstä, joka edelleen jatkuu!

MIKKO RAUTIAINEN,
viestintävastaava, Sotien 1939–1945
Pohjois-Karjalan perinneyhdistys

Elit Isänmaallesi – Lotta Fanny Mönkkönen 1921–2024

Joensuun vanhimman sotaveteraanin, Lotta Fanny Aili Mönkkösen, poisnukuminen 25.joulukuuta 2024, runsaan 103-vuoden korkeassa iässä jätti jälkeensä suuren aukon. Tämä vaatimaton, mutta tarmokas nainen oli tehnyt isänmaamme hyväksi valtavan työn. Sen työn arvoa emme voi ymmärtää emmekä koskaan kylliksi kiittää.

Fanny syntyi 16.huhtikuuta 1921 ja aloitti maanpuolustustyönsä liittymällä Lotta-Svårdin jäseneksi kotikunnassaan Liperissä vuonna 1938. Varsinainen sota alkoi Fannyn osalta jatkosodan puhjetua. Hän hoiti muun muassa muonitus- ja eläinlääkintätehtäviä. Työ ei ollut helppoa. Fannyn mieleen jäivät hänen kertomansa mukaan erityisesti hevosten karut kohtalot sotien aikana. Hän muisti aina sen äänen, jota kärsivät ja pahoin haavoittuneet

lähellä sydäntä. Hän oli tuttu näky maakuntamme maanpuolustusjuhlissa. Saatajaan tukeutunut nainen osallistui kunniallisesti ja arvokkaasti tilaisuuksiin iästään huolimatta.

Viimeinen ja merkittävin tilaisuus Fannyn elämässä lienee ollut 103-vuotissyntymäpäivä. Hän ei oman kertomansa mukaan aikonut pitää erityisiä juhlia. Siitä huolimatta mennessäni onnittelemaan häntä Sotaveteraanien puolesta, oli kerrostalo-asuntoon ahtautunut ainakin 30 vierasta. Tämän jälkeen totesin toiselle edustajallemme, että me emme olisi edes mahtuneet sisälle, jos hän olisi järjestänyt juhlat. Onneksi hän selkeästi vietti merkkipäivään vain omassa rauhassa, kuten hän oli aiemmin sanonut.

Fanny Mönkkönen palkittiin ansiostaan seuraavilla kunnia- ja ansiomerkeillä:

Fanny Mönkkösen kunniamerkit. Kuva: Ville Virtanen

hevoset pitivät. Myös muonitus oli koetteleva ja rohkeutta vaativa, maamme puolustuskyyvyn kannalta, keskeisen tärkeä tehtävä. Fanny toimitti ruoan rintamalle, vaikka loppumatkan ryömien, sillä muona tuli kuljettaa rintamalle tykkitulesta tai muusta vihollisen toiminnasta riippumatta. Fanny palkittiin jatkosodan aikana 2.luokan Vapaudenmitalilla. Fanny oli myös maakuntamme viimeisiä elossa olleita Salpalinjan linnoitustöihin osallistuneita veteraaneja.

Sodan myötä syntynyt sitkeys kanto Fannya koko hänen elämänsä ajan. Hän teki päivätyönsä pitokokkina. Lisäksi hänellä oli oma tila, karjaa ja viljelyksiä. Töiden ansiosta hänelle kertyi runsaasti ystäviä koko Pohjois-Karjalan alueelta. Tämän vahvimpana osoituksena olivat runsaslukuiset onnitelukurit, joita hän sai jokaisena syntymäpäivänään.

Sotaveteraani- ja lottatyöhön Fanny osallistui ahkerasti loppuun asti. Hän oli mukana Sotaveteraaniliiton, Rintamanaisten Liiton ja Lottaperinneliiton toiminnassa. Veteraanityö oli hänelle tärkeää ja

lä: 2.luokan Vapaudenmitali, Sodan 1941–1945 muistomitali, Suomen Valkoisen Ruusun ritarikunnan 1.luokan Mitali, Kotirintamanaisten muistomitali, Rintamanaisten Liiton Ansioimitali, Sininen Risti miekalla, Kultainen Reservin Ratsastajamitali, Lottamuistomitali.

Itselleni Fanny jäi mieleen aktiivisena ja puheliaana veteraanina, joka tunsu oikeutettua ylpeyttä isänmaastaan. Ensitaapamisessamme kumarsin kunniakkaan elämäntyön tehneelle veteraanille, tammikuussa 2025 sain tehdä niin vielä kerran. Tuolloin sain todistaa, kuinka se sama maa, jota hän puolusti, otti väsyneen palvelijansa syläilynsä, sekä liitti hänet veteraaniveljiensä ja -sisariensa taivaallisiin riveihin. Yksi aikakausi lähestyy loppuaan, mutta Fannyn tekemä työ kestää ajan ja kantaa puhdasta hedelmää – hän eli isänmaalleen.

VILLE S. VIRTANEN,

Joensuun sotaveteraanikerhon varapuheenjohtaja

Rintamaveteraani Niilo Vunneli 1923–2025

Impilahdella, menetetyssä Karjalassa syntynyt outokumpulainen rintamaveteraani Niilo Vunneli on poissa. Vunneli menehtyi 21. tammikuuta lähes 102-vuoden korkeassa iässä ja hänet siunattiin viimeiselle matkalleen Outokummun ortodoksisessa kirkossa 1.helmikuuta.

Maanpuolustuksesta Vunneli otti vastuuta jo nuorena. Hän toimi talvisodan aikana 16-vuotiaana vapaaehtoisena suojeluskuntapoikana vartiointitehtävissä Viinijärven alueella muun muassa Taipaleenjoen rautatiesillalla, Kirkkosärkän ammusvarastolla ja rautatieasemalla. Ilmasuojelukomppaniassa Vunneli otti osaa Janakkalan vankileirin vartiointiin.

Varusmiespalvelukseen Niilo Vunneli astui jatkosodan asemasotavaiheen aikana Kuopiossa tammikuussa 1942. Sotilasvalansa hän vannoni 21.helmikuuta. Varusmiespalvelusta kesti syyskuuhun 1942 saakka, jonka jälkeen hän siirtyi Viipurissa sijaitsevan Henkilötäydennyskeskus 1:n kautta rintamalle Jalkaväkirykmentti 46:n riveihin. Rintamavastuussa Vunneli oli Rajoen-Valkeasaaren lohkolle, josta siirtyi myöhemmin Lempaalaan. Vunneli sairastui vaikeasti huhtikuussa 1944 ja oli sotasairaalassa hoidettavana elokuun 1944 loppuun saakka. Pal-

veluksesta hänet kotiutettiin joulukuun 18.päivänä 1944.

Työuransa Vunneli teki metsätyöjohtajana metsäyhtiöiden palveluksessa hoitaen metsien ostoa ja arviointia. Myös metsätaitokilpailuissa hän niitti menestystä. Vunneli muistetaan myös aktiivisena suunnistajana ja kuorolaulajana sekä Outokummun rintamaveteraanien pitkäaikaisena johtokunnan jäsenenä.

Ansiokkaasta työstään Suomen vapauden hyväksi Niilo Vunneli palkittiin Suomen valkoisen ruusun ritarikunnan ansioristillä. Vuonna 2023 hän osallistui puolustusministerin uudenvuoden vastaanotolle ja saman vuoden itsenäisyyspäivänä hän edusti maakunnan veteraaneja tasavallan presidentin vastaanotolla. Suuri yleisö muistaa, kuinka komeaääninen Vunneli aseveljensä kanssa lauloi linnanjuhlissa Veteraanin iltahuudon presidenttiparille.

Vartija poissa jo on.

MIKKO RAUTIAINEN,

viestintävastaava, Sotien 1939–1945 Pohjois-Karjalan perinneyhdistys

(Teksti pohjautuu Outokummun rintamaveteraanien tietoihin)

Niilo Vunneli Outokummun vanhalla kaivoksella. Kuva: Martti Törrönen

LOTTATOIMINTA LIPERISSÄ

Suomen äidit ja kotirintamanaiset tekivät kunniakkaan ja raskaan työn sotien aikana. Miesten ollessa rintamalla naiset joutuivat osallistumaan myös peltotöihin. Ilman naisten työpanosta miehet ja pojat eivät olisi pystyneet taistelemaan. Naiset käytännössä pyörittivät koko maan talouselämää.

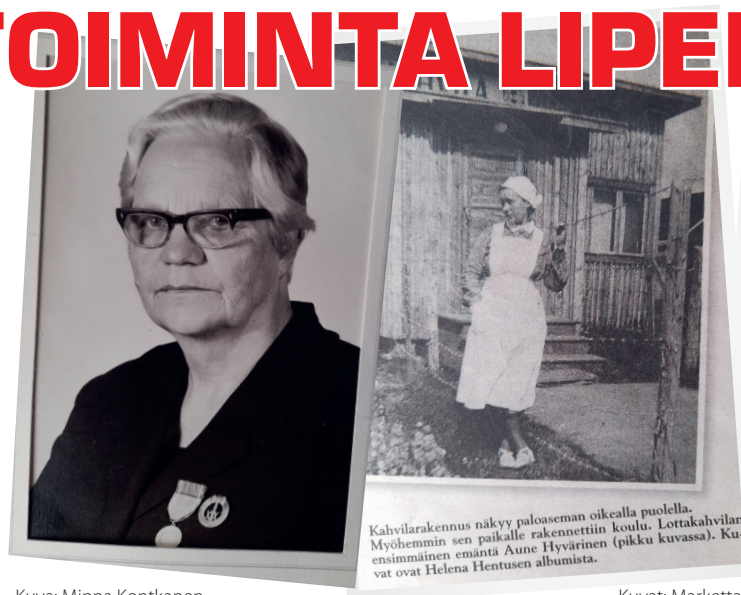
Suojeluskuntien sisarjärjestön Lotta Svärdin (1921–1944) arvokas työ juontaa juurensa jo vapaussota-kansalaissodan aikoihin. Lotta Svärd -järjestön puheenjohtajana toimi aluksi, vuoteen 1929 saakka filosofian maisteri Helmi Arneberg ja hänen jälkeensä, järjestön lakkauttamiseen saakka **Fanni Luukkonen**.

Järjestön tavoitteena oli kehittää suojeluskunta-aatetta ja avustaa suojeluskuntaa suojaamaan kotia ja isänmaata. Järjestöllä oli myös Pikkulottatoimintaa.

Liperissä Lotta Svärd -järjestön toiminta oli vilkasta; ompeluilloissa tehtiin käsitöitä, järjestettiin arpajaisia ja myyjäisiä. Miehetkin askartelivat myyjäisiin muun muassa leikkuuautoja, kauhoja, vaateripustimia ja muuta kaupaksi käyvää tavaraa. Rintamalla oleville miehille hankittiin myös viihdytystä: Viinijärven lotat järjestivät rahanke-räyksen, ja kertyneillä varoilla hankittiin kaksi radiota luovutettavaksi liperiläisille sotilaille.

MUONITUSTEHTÄVIÄ

Kun Pohjois-Karjalan virallinen Lotta Svärd -järjestö oli perustettu, perustettiin innolla uusia osastoja. Liperissä **Kontkasen** suvun naiset tunsivat lottatyön omakseen ja toimivat aktiivisesti, pääasiassa muonituslottina, jotka rauhan aikana huolehtivat erilaisten koulutus- ja harjoitustilaisuuksien, urheilukilpailujen ja juhlien muonituksesta. Sodan aikana tulivat lisäksi sotilaiden ja evakkojen muonitus.

Kuva: Minna Kontkanen

Kuvat: Marketta Kuikka

Viinijärveläiselle Miina Kontkaselle myönnettiin 1. luokan vapaudenmitali ansiokkaasta lottatyöstä koko sodan aikana.

Viinijärveläisiä lottia toimi ainakin Kiihtelysvaaran, Kontiolahden, Kuusjärven, Liperin, Pielisensuun, Polvijärven, Pyhäselän, Rääkkylän ja Viinijärven osastoissa.

Aune Lappalainen ja **Aune Hentunen** toimivat sodan aikana aktiivisesti lottajärjestössä Liperissä. Aune Lappalainen kävi tapaamassa miestään Erkkiä ja Aune Hentunen sulhastaan **Viktor Hentusta** rintamalla Syvärin lähellä Juksovassa. Siikasalmen Kotitalouskoulun johtaja **Signe Enwald** oli Liperin Lotta Svärd -yhdistyksen puuhanainen.

VIERAILUJA RINTAMALLE

Fanny Mönkkönen Liperin Honkavaaralta liittyi Liperin Lottajärjestöön vuonna 1938 ja toimi siinä aktiivisesti. Hänet tunnettiin hyvänä pitokokkina, ja lukuisat ovat ne juhlat, joita hän oli laittamassa.

Fanny Mönkkönen oli koko jatkosodan

ajan rintamalottana Kenttähevossairaala 16:ssa Karjalan alueella. Raja ylitettiin Kotlatselässä suunnassa Säämäjärvi-Äänisjärvi. Rintamalta tuli kaatuneita ja haavoittuneita hevosia. Niitä ei jätetty hukkaan, vaan niistä tehtiin ja jalostettiin armeijalle muonaa, muun muassa paistia, hernekeittoa ja lihapullia. Verestä tehtiin verileitujia ja hevosen rasvassa paistettiin munkkeja.

Maaliskuun 27. päivänä 1942 saapui patteristoon vieraita Liperistä. Seuraavien päivien aikana he kävivät kaikissa yksiköissä jakaen paketteja ja tuoden tervetuloa kotiseudulta. Liperiläiset lotat järjestivät patteriston uudessa sotilaskodissa juhlatilaisuuksia, joissa 7. Divisioonan torvisoittokunta avusti. Kyseisen "sotapesän" vihkiäisjuhla, järjestettiin huhtikuun 2. päivänä.

VIINIJÄRVELLÄ KAHVILA

Viinijärven kylällä toimi Lottakahvila, jossa oli tarjolla muonaa, kahvia sekä

oman maan juureksia ja kasviksia. Viinijärven asemalla muonitettiin evakoita ja sotilaita.

Valistustalolla pidettiin iltamia, harjoituksissa tarjottiin muonaa kenttäkeittiöstä. Pikkulotat neuvoivat sukkia ja kypärän suojuksia rintamalle.

Naisten toiminta puolustusvoimien tukena oli ainutlaatuisia. Ennen järjestön, piirien ja osastojen lakkautumista, ehdittiin lahjoittaa omaisuutta ja rahavaroja moniin yleishyödyllisiin tarkoituksiin.

MARKETTA KUIKKA

Liperin Reserviläiset ry.

Lähteet:

Viljam Piironen: Sota-ajan muistelmät 1939–1944, Joensuu, 1997

Jukka Partanen, (toim.): Kontkasen – Arjen karjalaiset, Bookwell Oy, Porvoo, 2011

PAKANA III/KTR 2 1941–1944, 1990

Veteraani avasi sotavuosia esittelevän perinnetilan rääkkylässä

Sotavuosia esittelevä perinnetila avattiin arvokkain menoin Rääkkylän kunnantalolla 20. tammikuuta 2025. Rääkkylästä tuli nyt kuudes kunta, joka sai perinnehuoneen Pohjois-Karjalassa. Aiemmin perinnehuoneet on avattu Ilomantsiin, Kiteelle, Kontiolahdelle ja Nurmekseen.

Tilaisuus alkoi Rääkkylän perinnetoimikunnan edustajan **Mika Karttusen** tervetuliaispuheella. Karttunen kertoi puheessaan perinnehuoneen rakentamisesta ja Rääkkylässä tehtävästä perinneyöstä. Oman puheenvuoronsa käytti myös rääkkyläläiset juuret omaava **Antti Maunukse**. Aktiivinen sotaperinnetoimija Maunukse oli mukana rakentamassa perinnetilaa ja hän myös lahjoitti sinne esineistöä. Rääkkylän kunnanjohtaja **Esko Rautiainen** vakuutti kunnan tervehdyksessä, että perinnetilaa vaalitaan myös tulevaisuudessa. Sotien 1939–1945 Pohjois-Karjalan perinneyhdistystä tilaisuudessa

edusti puolestaan toiminnanjohtaja **Jouni Mattila**. Tervehdyksen lisäksi eversti Mattilalla oli tuomisinaan myös pistooli. Monien käänteiden kautta perinneyhdistyksen haltuun oli päätyneet kehyksissä oleva 6,35 kaliiperin FN-pistooli, johon osunut luoti oli surmannut rääkkyläläisen **Yrjö Rouvisen** (1912–1941) Präsässä jatkosodan hyökkäysvaiheen aikana 1941. Pistooli pääsi nyt takaisin Rääkkylään, perinnehuoneelle kertomaan traagista tarinaa sotavuosilta.

Puheiden jälkeen oli vuorossa perinnetilan avajaisnauhan leikkaaminen. Tämän kunniatehtävän suoritti itseoikeutetusti rääkkyläläinen sotaveteraani **Annikki Ilonen** (s. 1922). Hän myös kirjoitti ensimmäisenä nimensä vieraskirjaan. Ilonen on menetetyn Pälkjärven evakkoja. Talvisodan aikana hän piti vahtia Ilmavalvontatornissa ja jatkosodan aikana toimi mm. Punaisen ristin tehtävissä ja osallistui kar-

jan evakuointiin. Annikki Ilosen sotavuosiin ja elämänvaiheisiin voit tutustua Pälkjärven pitäjäseuran sivulta: www.palkjarvi.fi/2022/10/16/palkjarvelta-varpasaloon-annikki-ilonen/. Lämminhenkiseen juhlaan osallistui noin 50 henkeä. Kahvituksesta vastasi **Irma Rautiainen** Rääkkylän marjoista.

Perinnetila esittelee monipuolisella tavalla Suomen kohtalonvuosia yleisesti ja Rääkkylän sotavuosia erityisesti. Tila tarjoaa erinomaiset mahdollisuudet so-tahistorian opetuksen havainnollistamiseen monipuolisen materiaalin kautta. Kunnanjohtaja Rautiainen lupasi, että tila on tutustuttavissa aina kunnantalojen aukuloaikojen mukaan. Kunnantalo on avoinna arkin klo: 9–15, osoitteessa Kinnulantie 1.

MIKKO RAUTIAINEN

Annikki Ilonen ja Jouni Mattila.
Kuva: Mikko Rautiainen

”Lapset ja lastemme lapset teidän nyt vuoronne on” – vahdinvaihto Pohjois-Karjalassa

Lakkautuvien veteraaniliittojen tehtävät siirtyivät niiden perilliselle, vuonna 2003 perustetulle Tammenlehvän perinneliitolle Helsingin Finlandia-talossa talvisodan päättymisen 85-vuotispäivänä 13.maaliskuuta 2025. Maakunnan tasolla vastaava vahdinvaihtotilaisuus pidettiin Joensuun Seurakuntakeskuksella 14.maaliskuuta, kun Pohjois-Karjalan Sotainvalidipiirin, Pohjois-Karjalan Rintamaveteraanipiirin ja Pohjois-Karjalan Sotilaspoikien perinnekillan liput luovutettiin näiden työtä jatkavalle, Tammenlehvän perinneliiton alaisuudessa toimivalle Sotien 1939–1945 Pohjois-Karjalan perinneyhdistykselle. On huomattavaa, että vahdinvaihto alkoi maakunnassamme jo kesällä 2022, kun toimintansa lakkauttaneet Pohjois-Karjalan Sotaveteraanipiiri ja Pohjois-Karjalan Lottaperinneyhdistys luovuttivat lippunsa yhdistyksellemme.

Juhla alkoi arvokkaasti Karjalan jääkärien marssilla, jonka esitti rakuunaseitsikko vääpeli Toni Herralan johdolla. Tervehdyssanat esitti yhdistyksemme puheenjohtaja Ilpo Saarelainen, jota seurasi ekumeeninen hartaus Vt.kirkkoherra Salla Romon ja kirkkoherra Aleksander Roszczenkon johdolla. Koskettavaa musiikkia tilaisuudessa esittivät Elina Vitri-Viitaniemi sekä lapsikuoro Tiuku ja Mosaiikki ja huilisti Saara Latvnan, johtajanaan kanttori Tiina Korhonen. Juhlapuheen piti Tammenlehvän perinneliiton Edunvalvonta-asiamies Heikki Karhu, joka käsiteli puheessaan mm. veteraanijärjestöjen perustamisvaiheita- ja historiaa. Karhu kertoi, että viimeisenä veteraaniliitoista lopettaa järjestöistä vanhin, vuonna 1940 perustettu Sotainvalidien veljesliitto, jonka toiminta lakkaa elokuussa. Oman tervehdyksensä juhlassa esittivät myös Kainuun prikaatin apulaiskomentaja, eversti Tomi Pekurinen, joka edusti Puolustusvoimia sekä Ilomantsin kunnanjohtaja Marjut Ahokas, joka edusti Pohjois-Karjalan kuntia. Nuorten tervehdyksen toi Joensuun Tulliportin Normaalikoulun lukion opiskelija, sotaorvon lapsenlapsi Jarkko Pulkkinen, joka kertoi, että sotavuodet kiinnostavat nuoria ja koulu antaa hyvät tiedot Suomen kohtalonvuosista. Pulkkinen myös muistutti, että nuoret on otettava mukaan suunnittelemaan ja toteuttamaan perinnetyötä.

Mieleenpainuva juhla huipentui lippujen luovutukseen. Sotainvalidipiirin lipun luovutti piirin puheenjohtaja Ahti Karttunen ja vastaanotti Ilpo Saarelainen. Karttunen mainitsi, että kyseessä oli ensimmäinen sotainvalidipiirin lippu koko valtakunnassa, joka luovutettiin pois piirin hallinnasta. Rintamaveteraanipiirin lipun luovutti piirin varapuheenjohtaja Jari Sirola ja vastaanotti varainhankintapäällikkö Ilkka Savolahti. Sotilaspoikien perinnekillan lipun puolestaan luovutti puheenjohtaja Antti Eteläpää ja vastaanotti rovasti Juhani Sainio. Juhla päättyi yhdistyksen toiminnanjohtaja, eversti evp. Jouni Mattilan lausumiin perinnetyötä käsitteleviin päätössanoihin, yhteislaulun laulettuun Karjalaisten lauluun sekä kakkukahveihin, joista vastasi Kontiolahden Sotilaskotiyhdistys. Osallistujia juhlassa oli noin sata henkeä. He koostuivat mm. veteraani- ja perinnetyön aktiiveista, järjestöjen edustajista, yhteistyökumppaneista sekä esiintyjistä. Martin Hodél ja Juhani Sainio dokumentoivat muistorikkaan tilaisuuden videolle. Maanpuolustushenkilöiden ilta jatkui vielä täydessä Joensuun kirkossa, jossa oli tarjolla Rakuunasoitokunnan, Joensuun ev.lut.seurakunnan ja Pohjois-Karjalan aluetoimiston järjestämä perinteinen Talvisodan päättymisen muistokonsertti.

Vartijat vaihtuvat, työ jatkuu!

MIKKO RAUTIAINEN

viestintävastaava, Sotien 1939–1945 Pohjois-Karjalan perinneyhdistys ry.

Perinneyhdistyksen edustajat Ilpo Saarelainen (vas.), Ilkka Savolahti ja Juhani Sainio ovat vastaanottaneet liput. Kuva: Mikko Rautiainen

Joensuun bunkkerimuseo täyttää 30 vuotta – kesäkaudella museoon pääsee nyt myös viikonloppuisin

Joensuun Marjalassa sijaitseva Bunkkerimuseo juhlii 30-vuotista taivaltaan tänä vuonna. Museoalue kunnostettiin Joensuun kaupungin ja Puolustusvoimien yhteistyönä vuosina 1993–1994. Tuolloin Bunkkereihin asennettiin lämmitys ja valaistus. Teräsbetonikorsujen ympäristön kenttälinnoitteet entisöitiin puurakentein. Bunkkereiden sisätiloihin toteutettiin Salpalinjaa esittelevä näyttely. Entisöidyt teräsbetonikorsut ja museoalue avattiin Marjalan asuntomessujen yhteydessä vuonna 1995. Nykyisin alueen kunnossapidosta vastaa Joensuun kaupunki, joka on saanut työhön arvokasta apua Maanpuolustuskoulutus MPK:lta ja Pohjois-Karjalan koulutus-kuntayhtymä Riverialta.

Museoalueella matkailijat pääsevät tutustumaan toisen maailmansodan ja Salpalinjan historiaan. Museoalueella sijaitsevat kaksi teräsbetonikorsua, taisteluhaudat sekä panssariesteikivet tarjoavat tutkittavaa ja koettavaa kaikenikäisille museovieraille ja museossa onkin vieraillut 2000–3000 kä-

vijää vuosittain. Kesän aukiolo on viime vuosina hoidettu paikallisten maanpuo-

lustusjärjestöjen ja Joensuun museoiden yhteistyönä.

Kuva: Terhi Rautiainen

Juhlavuoden kunniaksi Bunkkerimuseoon saadaan tänä kesänä laajennetut aukioloajat: Museo avautuu 1.7. ja on avoinna 3.8. saakka tiistaista sunnuntaihin klo 10–16. Maanpuolustusjärjestöjen vapaaehtoiset oppaat ovat paikalla kolmena perjantaina kesän aikana. Tuolloin opastetuille kierroksille pääsee sisänpääsymaksun hinnalla. Samoin aiemmilta kesiltä tuttu Sotilaskodin kanttiini vierailee museoalueella. Opastuspäivistä sekä Sotilaskodin kanttiinin aukioloajoista tiedotamme tarkemmin kevään mittaan verkkosivuillamme osoitteessa www.museoeliefi.fi/joensuun-bunkkerimuseo sekä Facebookissa osoitteessa www.facebook.com/joensuunbunkkerimuseo.

Ryhmäkävijöille museo on avoinna tilauksesta touko-syyskuussa.

TERHI RAUTIAINEN

amanuensis
Joensuun museot

Oppilaat kunnioittivat talvisodan päättymisen juhlavuotta Nurmeksessa

Talvisodan aikana Nurmekseen kohdistui rajuja pommituksia. Tämä johtui mm. Nurmeksessa sijaitsevista Kuhmon rintaman huoltoelimitystä sekä tärkeästä rautatieyhteydestä. Niin ikään Valtimo oli ankarien pommitusten kohteena. Rajan läheisyydessä sijaitsevana paikkakuntina Nurmekselle kauppala, Nurmekselle maalaiskunnan ja Valtimon kunnan siviiliväestö oli pääosin evakuoituna koko talvisodan ajan. Evakkojen suuntana oli Pohjanmaa. Kotiinpaluusta ei lähtiessä ollut mitään varmuutta. Lieksan suunnalla hyökkäävän vihollisen tavoitteena oli nimittäin valloittaa Nurmeksen joulukuun

10.päivänä 1939 ja samaan aikaan, kun Lieksassa taisteltiin, taisteltiin myös Kuhmossa.

Valtimolaisia taisteli talvisodassa erityisesti Laatokan Karjalan alueella. Nurmekslaisia puolestaan oli vastaanottamassa vihollista esimerkiksi Suojärvellä sekä Lieksan Kivivaaran-Nurmijärven alueella Puuruon linjalla, jossa taisteltiin mm. Nurmekselle yhteislyseon rehtorin **Esa Kauppinen** (1894–1973) johdolla. Puolustuslinjat kuitenkin pitivät sodan loppuun saakka, eikä Nurmekseen joutunut sotatoimien kohteeksi, ankaria pommituksia lukuun ottamatta.

Palvelukseenastumismääräyksiä nurmekslaisille oli toimittanut 15-vuotias suojeluskuntapoika **Ahti Okkonen** (1924–2024) Lipinlahdesta. Tehtävästään Okkonen totesi: Se oli monelle vaikea paikka, niin kuin meikäläisellekin. Kokoonntumapaikkana reserviläisille oli kauppalantalo, jonka kellarissa toimi sodan aikana myös Ilmapuolustusaluekeskus, päällikkönään Vänrikki **Martti Mäntyaara**. Talvisota päättyi Moskovan rauhaan maaliskuun 13.päivänä 1940. Rauhanteossa Suomi menetti suuria alueita, mutta puna-armeija ei päässyt tunkeutumaan Suomeen ja uhattuna ollut itsenäisyys saatiin säilytettyä. Myös evakossa olleet yläkarjalaiset pääsivät takaisin kotiseudulleen. Sodan viimeisimpiä uhreja oli luutnantti Job Kolehmainen Nurmekselle Kuokkastenkoskelta. Hän kaatui samana päivänä, kun rauha tuli voimaan.

23.tammikuuta tuli kuluneeksi 85 vuotta tuhoisimmasta Nurmekseen kohdistuneesta pommituksesta. Sotasairaalan sirpalesuojan osuneesta ilmapommituk-

sesta menehtyi 21 henkeä ja haavoittui 30. Vuosipäivänä järjestettiin Sairashuoneen palotorin muistomerkillä muistohetki, johon osallistuivat Kirkkokadun koulun 9C-luokka sekä Sotien 1939–1945 Nurmekselle perinnetoimikunnan väkeä. Historian - ja yhteiskuntaopin lehtorin **Mikko Rautiaisen** pitämän puheen jälkeen **Katri Kähkönen** ja **Jida Kunnari** laskivat kynttilät 9C-luokan puolesta. **Matti Asikainen** ja **Ossi Martikainen** puolestaan laskivat kynttilät perinnetoimikunnan nimissä.

Kaupungin kulttuuritoimi järjesti Nurmeksen-talolla talvisodan päättymispäivän juhlan 13.maaliskuuta. Vuosipäivän kunniaksi juhlaväki sai nähdä Suomen kielen - ja kirjallisuuden lehtori **Laura Piironen** kirjoittaman ja ohjaaman, talvisotaa käsittelevän draamanäytelmän Kirjeitä rintamalta, jonka ensiesitys oli Kirkkokadun koulun itsenäisyysjuhlassa. Rooleissa esiintyivät **Sakari Järvinen**, **Peeti Karppinen**, **Katri Kähkönen**, **Luka Kärkkäinen**, **Eemeli Mäkelä**, **Jesse Okkonen**, **Caleb Peacock** ja **Elmeri Peiponen** sekä Laura Piironen. Varjotelevisiolla tehdyn esityksen äänistä ja valaistuksesta vastasivat **Matias Siira** ja **Neea Kuitinen**. Ennen näytelmää Hannikaisen salissa kuultiin Mikko Rautiaisen johdanto päivän teemaan sekä esitettiin **Jouko Määtä**n ja Nurmekselle museon tuottama elokuva Pommien varjossa, jossa päähenkilönä Ari Uddin haastattelemalla, talvisodan pommitukset kokenut **Erkki Koistinen** (1921–2012).

MIKKO RAUTIAINEN

Sotien 1939–1945 Nurmekselle perinnetoimikunnan puheenjohtaja

Kuvat: Mikko Rautiainen